

**Evaluatie
Nota
Economisch Beleid
2013 – 2020 (2019)**

**Evaluatie
Nota Economisch
Beleid
2013 – 2020 (2019)**

**Auteur: U.F. Lautenbach
Eenheid: Ruimtelijke Ontwikkeling
Datum: september 2019**

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
Inleiding	5
Doelstelling	5
Proces	5
Leeswijzer	6
Hoofdstuk 1. Visie en ambitie – beleidsnota economie	7
1.1 Uitdagingen voor de toekomst	7
1.2 Ambitie en lef	7
1.3 Ontwikkelingen – na 2015: de groei zet in z'n algemeenheid door.....	7
1.4 Doel en subdoelen van de economische beleidsambities	8
1.4 Uitvoering vanuit juiste rolverdeling	9
Hoofdstuk 2. Actieprogramma	11
Hoofdstuk 3. Monitoring en effectiviteit.....	12
3.1 Inleiding.....	12
3.2 Ondernemende gemeente	12
3.2.1 Gemeentelijke aanbestedingen toegankelijk voor lokale bedrijven.....	12
3.2.2 Zo kort mogelijke doorlooptijden en proactieve opstelling vergunningverlening	13
3.2.3 Stimulering particulier opdrachtgeverschap en renovatie	15
3.3 Aantrekkelijk voor ZZP'ers	16
3.3.1 Uitnodiging ZZP-ers zich aan te sluiten/te verenigen en deel te nemen aan overleg gemeente	16
3.3.2 Voortzetten deelname IkStartSmart, actief zoeken naar lokale coaches	17
3.3.3 Waar nodig/mogelijk verruimen mogelijkheden werken aan huis (in woonwijk, bedrijfs-woning en landelijk gebied).....	17
3.4 Innovatieve bedrijven	19
3.4.1 Aan bedrijven zelf, maar wel loketfunctie innovatieve bedrijven, eventueel in onderlinge samenwerking (ook met Kennispoort Regio Zwolle).....	19
3.4.2 Gemeente participeert in regionale overleg/beleid gericht op innovatie	20
3.5 Bereikbaarheid op peil	22
3.5.1 Huidige plannen –met name gericht op provinciale wegen- realiseren.....	22
3.5.2 Glasvezel realiseren in kernen en buitengebied door faciliteren private initiatieven.	24
3.6 Goede vestigingslocaties	25
3.6.1 Voldoende en courante vestigingslocaties in kernen	25
3.6.2 In buitengebied vestigingsmogelijkheden voor zorg, toerisme en overig passende bedrijven binnen VAB.	27
3.6.3 Facelift bedrijventerrein Rondweg Dalfsen en De Meele Nieuwleusen.....	28
3.7 Sterke detailhandel	29
3.7.1 Kwaliteit openbare ruimte dorpscentra verder verbeteren	29
3.8 Sterke landbouwsector	31
3.8.1 Monitoring en waar mogelijk faciliteren van schaalvergrotingstrend in relatie tot ruimtelijk beleid.....	31
3.8.2 Verkenning inpassingsmogelijkheden duurzame energieopwekking	32
3.9 Sterke toeristisch-recreatieve sector.....	34
3.9.1 Voorzetten samenwerking gemeente met Marketing Oost	34
3.9.2 Toevoegen enkele evenementen aan regionale kalender	35
Hoofdstuk 4. Conclusies en slot.....	37
4.1 Conclusies	37
4.2 Slot.....	39
Bijlage 1. Digitale formulieren (anders dan omgevingsloket)	40

Inleiding

De nota economisch beleid 2013 - 2020 is 27 mei 2013 vastgesteld. Met deze nota economisch beleid werden voorstellen gedaan om in te spelen op actuele economische ontwikkelingen. Op verzoek van de raad is in 2014 een eerste evaluatie nota economisch beleid opgesteld. In die eerste evaluatie, die betrekking had op de periode juni 2013 tot april 2014, heeft de raad nadrukkelijk meegegeven aandacht te schenken aan de effectiviteit van de actiepunten (mei 2014). De tweede evaluatie nota economisch beleid in 2015 (periode april 2014 tot en met september 2015) ging eveneens in op de effectiviteit van beleid en actualisatie van de actiepunten. Met dit document vindt een derde evaluatie van het economisch beleid plaats, en heeft betrekking op de periode oktober 2015 tot en met 2018.

Bij het opstellen van nota economisch beleid in 2013 speelden er enkele ontwikkelingen voor Nederland. Maar ontegenzeggelijk speelde dit (op enig moment) ook in onze gemeente. Het betrof onder meer de volgende zaken:

- Macro-economische onzekerheid
- Ontwikkelingen binnen de sectoren landbouw, bouw en recreatie
- Veranderd koopgedrag met gevolgen voor winkelgebieden
- Aandacht voor duurzaamheid

De vraag is, hoe ziet de economische situatie er nu uit. Vormen de signalen van destijds nog steeds aanleiding tot het beleid zoals dit er nu uitziet.

Het is vermeldingswaardig dat er sinds 2019 er in z'n algemeenheid economische onzekerheid zal ontstaan voor producenten en consumenten. Dit uit zich in inkopen, aankopen en investeringen.

De navolgende ontwikkelingen die hieraan onder meer bijdragen zijn:

- De handelsoorlog tussen de Verenigde Staten van Amerika en China
- De (no deal-) Brexit
- De politieke onrust in Italië (opstelling richting EU)
- Klimaatakkoord (uitwerking energietransitie)

Doelstelling

De doelen van deze evaluatie van de nota economisch beleid zijn meerledig:

- Een globaal inzicht in economische situatie. Hoe is deze anno 2019?
- Een onderbouwde visie op de economische koers. Is deze nog actueel, passend bij de huidige tijd?
- Concrete acties/maatregelen. Zijn de doelen die hierin genoemd werden bereikt?
 - Effectiviteit van beleid over de periode oktober 2015 tot en met 2018 (tenzij anders vermeld)
 - Efficiency (tegen geringste kosten)
 - Samenhang (integrale aanpak)
- Samenwerking met ondernemers(kringen). Is er voldoende draagvlak?

Het accent van deze evaluatie en actualisatie van de nota economisch beleid heeft tot doel de effectiviteit vast te stellen aan de hand van de actiepunten van de strategische doelen. In het actieprogramma zijn per doel fasering, middelen en prestatie indicatoren weergegeven.

Bij de monitoring van het economisch beleid kunnen zodoende op een eenduidige kwalitatieve en kwantitatieve wijze de (sub)doelen worden getoetst op de effecten.

Proces

Bij het proces van beleidsuitvoering zal worden ingegaan op onderstaande vragen:

- Is er nog steeds betrokkenheid en draagvlak onder de destijds geïnterviewde sleutelpersonen (of hun opvolgers)?
- Is de thematische verdieping van destijds nog actueel?

Binnen het proces van uit te voeren beleid wordt er regelmatig gesproken met sleutelpersonen van kringen. In de periode na de vaststelling van de beleidsnota heeft het 'breed economisch overleg' een

prioritering aangebracht voor de uitvoering van de actiepunten, naast de punten waar doorlopend inzet voor gepleegd wordt. Ook in andere reguliere overleggen met vertegenwoordigers van ondernemerskringen en ondernemersverenigingen zijn en worden verschillende actiepunten aan de orde gesteld.

Een aantal economische actiepunten zijn verweven met verschillende beleidsdisciplines. Daarom is ook input vanuit andere beleidsvelden ingebracht voor een evaluatie met een integrale benadering.

De bevindingen voor deze derde evaluatie hebben betrekking op de periode 1 oktober 2015 tot en met 2018. Indien hiervan wordt afgeweken is dit aangegeven. Met betrekking tot gewenste of noodzakelijke actualisatie van actiepunten wordt dit concreet vermeld, waarmee we ook input geven voor het nog te doorlopen traject van de omgevingsvisie.

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 benoemen we nog eens de uitdagingen, ambitie en doelen van het economisch beleid. Met betrekking tot de doorvertaling van de doelen naar het actieprogramma wordt ingegaan op rolverdeling tussen overheid en markt. In hoofdstuk 2 schetst het actieprogramma. De monitoring en effectiviteit van de economische subdoelen en effecten komen per actiepunt aan de orde in hoofdstuk 3. Voor de leesbaarheid zijn daarbij voor de 8 subdoelen van beleid per actiepunt de uitgangspunten uit de nota herhaalt. In hoofdstuk 4 staan de conclusies en het slotwoord.

Hoofdstuk 1. Visie en ambitie – beleidsnota economie

Dit hoofdstuk start met een terugblik op de uitdagingen binnen het huidige beleidsplan economisch beleid. Van daaruit wordt teruggeblikt naar de ambitie, ontwikkelingen na 2015 en doelen. Eveneens is de rolverdeling tussen overheid en markt aangegeven.

1.1 Uitdagingen voor de toekomst

Tegen de achtergrond van het economisch profiel van de gemeente in relatie tot trends en (ruimtelijke) ontwikkelingen zijn er in de beleidsnota economie uit 2013 de volgende uitdagingen waarvoor Dalfsen zich gesteld zag, en waar het economisch beleid betrekking op diende te hebben:

- het behouden en bevorderen van werkgelegenheid;
- versterking van het lokale/regionale netwerk en van het profiel in de regio;
- het stimuleren en verankeren van innovatie bij bedrijven;
- (mede) zorgen voor voldoende beschikbare arbeidskrachten;
- stimuleren van de verduurzaming van de economie;
- de kwaliteit van vestigingslocaties goed houden;
- realiseren van een goed vestigingsklimaat, vooral ook voor ‘nieuwe’ doelgroepen als ZZP-ers;
- bereikbaar blijven, vooral ook op digitaal gebied;
- kwaliteit winkelapparaat op peil houden en leegstand tegengaan;
- proberen terugloop werkgelegenheid landbouw op te vangen door vervangende werkgelegenheid;
- benutten van het groeipotentieel van toerisme en recreatie.

Deze uitdagingen komen voor een belangrijk deel via de afzonderlijke actielijnen terug.

1.2 Ambitie en lef

Dalfsen is een gemeente met de economische structuur van een ‘degelijke’ plattelandsgemeente. De gemeente kent een (over een langere periode bekeken) gunstige werkgelegenheidsontwikkeling, een hoge participatiegraad, een goed woonklimaat en prima voorzieningenniveau. De stad Zwolle met al haar voorzieningen, grotere bedrijven en detailhandel is dichtbij en goed bereikbaar. Een economisch profiel waar menige gemeente jaloers op zou zijn. Maar dit betekent niet dat er geen uitdaging ligt voor nieuw economisch beleid. Er zijn, zoals hiervoor geschetst, twee belangrijke redenen om niet op de lauweren te gaan rusten. Ten eerste is er de economische crisis, waarvan de effecten in enkele sectoren merkbaar worden, ook in Dalfsen. En daarnaast, en meer op termijn, meer structureel: de economie verandert en daarop moet nu worden geanticipeerd.

Ambitie van het economisch beleid is daarom het behouden van een vitale economie die de inwoners van de gemeente voldoende werkgelegenheid biedt, in aansluiting op wat de regio doet en biedt.

Bovenstaande ambitie is anno 2019 nog actueel. Behoud van een vitale economie met voldoende werkgelegenheid, in aansluiting op wat de regio doet en biedt, is van belang voor de gemeenschap als geheel.

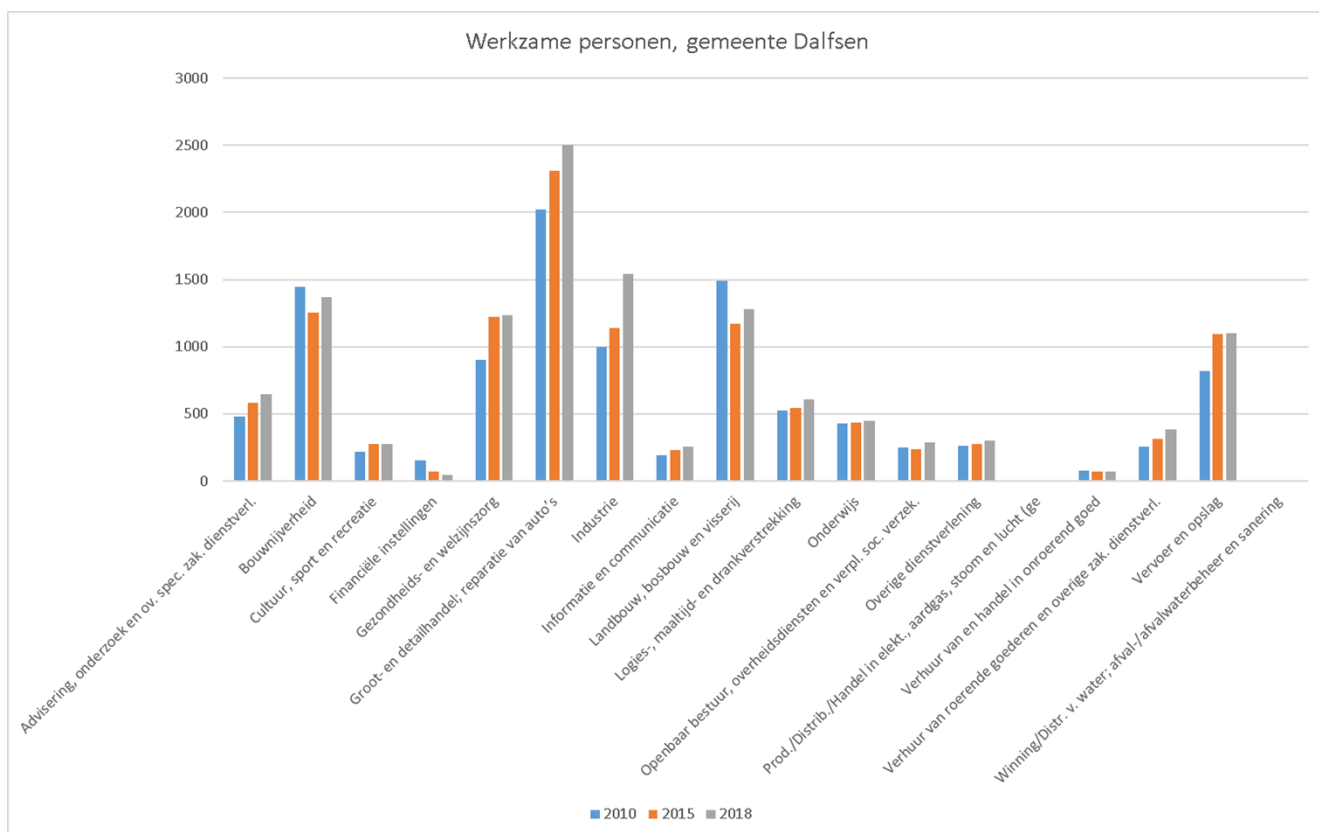
1.3 Ontwikkelingen – na 2015: de groei zet in z’n algemeenheid door

De ontwikkeling van werkgelegenheid laat op totaal niveau een positief beeld zien. Na aanvankelijk een broos herstel, laat de afgelopen periode van 2015 tot en met 2018 positieve cijfers zien met een groei van de werkgelegenheid. Ook absoluut hadden niet eerder zo veel personen een baan.

Het aantal WW-uitkeringen was in december 2018 al afgenomen naar 326. Uit de arbeidsmarktgegevens blijkt het aantal WW-uitkeringen in mei 2019 te liggen op 293. Dat dit aantal met de jaren (en conjunctuur) schommelt toont het aantal in april 2014, namelijk 674. In december 2014 was dit licht gestegen naar 708. In juni 2015 was het aantal WW-uitkeringen 608.

Het totaal aantal werkzame personen in de gemeente is eind 2018 12.357. In 2014 is dit nog 10.293, in 2013 was dit aantal 9.902. Op sector niveau kan dit nogal anders uitpakken. Zo daalt bijvoorbeeld het aantal banen in de agrarische sector en bouwnijverheid, maar is die gestegen voor de groot- en detailhandel.

Onderstaande figuur toont de ontwikkeling van het aantal werkzame personen op sectorniveau voor de jaren 2010 (tijdens crisis), 2015, en 2018.

Bron: Lisa Vestigingsregister

(NB: Vanwege een gewijzigde systematiek door Lisa (per 2016) vallen de getallen over 2018 absoluut hoger uit dan op basis van de systematiek de jaren 2010 en 2015)

1.4 Doel en subdoelen van de economische beleidsambities

De uitdagingen van het economisch beleid waren destijds fors. De gemeente sterkt zich echter in de wetenschap dat er veel gerealiseerd is en dat ondernemers en gemeente op een overwegend positieve manier met elkaar hebben samen gewerkt. In de visie van de gemeente is de goede uitgangspositie een resultaat van gezamenlijk hard werken, waarin ondernemers en gemeente samen optrekken in bewustzijn van hun eigen verantwoordelijkheid.

Juist in de komende jaren is dit 'samen sterk' van doorslaggevend belang. Sinds 2014, in feite nog niet al te lang geleden, bleek er in z'n algemeenheid sprake van een broos herstel. En dat heeft zich de afgelopen periode voortgezet, ook voor onze lokale economie.

De economie is weer aangetrokken (soms zelf oververhit zoals de woningmarkt en arbeidsmarkt), met het creëren van kansen, om deze vervolgens te benutten. De gemeente kan de macro-economie niet beïnvloeden, maar wel meehelpen aan het bieden van uitstekende randvoorwaarden. Dit betekent onder meer aandacht voor diversiteit binnen de gemeente.

De komende periode zal de gemeente in het kader van de structurele tekorten op de meerjarenbegroting het initiatief wellicht vaker aan particulieren en bedrijven overlaten en een faciliterende en verbindende rol aannemen. Dat gold eveneens in de periode van 2009 tot en 2015.

De ambitie van het economisch beleid is “het behouden van een vitale economie die de inwoners van de gemeente voldoende werkgelegenheid biedt, in aansluiting op wat de regio doet en biedt”. De gemeente wil daarbij een brede spreiding van economische sectoren behouden, met bijzondere aandacht voor de voor Dalfsen belangrijke sectoren landbouw, bouwnijverheid en toerisme en recreatie. Deze ambitie is bij de oorspronkelijke nota uiteen gezet in **8 subdoelen**:

1. **Ondernemende gemeente:** de gemeente wil ‘ondernemend’ en ondernemersvriendelijk zijn door een transparant en toegankelijk beleid te voeren, vergunningverlening soepel te laten verlopen, procedures kort te houden en ondernemers goede kansen te bieden bij aanbestedingen.
2. **Aantrekkelijk voor ZZP-ers:** Dalfsen wil deze behouden en aantrekken. Dit vraagt digitale bereikbaarheid en waar nodig en mogelijk wellicht uitbreiding van mogelijkheden voor het werken aan huis.
3. **Innovatieve bedrijven:** in eerste instantie de verantwoordelijkheid van bedrijven zelf, maar de gemeente kan hierbij helpen door zelf aangehaakt te blijven bij regionale overleggen en door te verwijzen naar ondersteuning, naar kennisinstellingen en naar subsidies;
4. **Bereikbaarheid op peil:** met realisatie van de huidige fysieke infra-plannen komt het (weg-) infrastructurele deel op orde. Nu dient er ook aandacht te worden besteed aan de digitale bereikbaarheid door als gemeente de markt te faciliteren deze voorzieningen aan te leggen.
5. **Goede vestigingslocaties:** Dalfsen kent over het geheel genomen vestigingslocaties van goede kwaliteit. De bedrijventerreinen De Rondweg in Dalfsen en De Meele in Nieuwleusen kunnen een beperkte facelift gebruiken. (Mede) Initiatief van gevestigde bedrijven is een voorwaarde om aan de slag te gaan;
6. **Sterke detailhandel:** de sector komt hoe dan ook onder druk te staan (internet, vergrijzing, toename regionaal aanbod), wordt voorzichtig omgegaan met uitbreiding van capaciteit. Eventuele uitbreiding vindt plaats in aansluiting op het bestaande winkelbestand.
7. **Sterke landbouwsector:** deze voorheen relatief stabiele sector gaat snelle veranderingen tegemoet, daarom dient de gemeente de ontwikkelingen in de sector te monitoren. Ook moet nagegaan worden of en hoe duurzame energieopwekking ingepast kan worden in het landschap.
8. **Sterke toeristisch-recreatieve sector:** de kwaliteit van het aanbod in de regio komt op een steeds hoger plan en Dalfsen mag niet achter blijven. MarketingOost biedt goede aanknopingspunten voor verdere uitbouw. Verdere verbetering van de kwaliteit van het aanbod is in eerste instantie zaak voor ondernemers zelf, waarbij de gemeente helpt door een positieve opstelling bij initiatieven die de kwaliteit versterken.

Zie voor details het actieprogramma Nota economisch beleid 2013 - 2020 ([Nota economisch beleid 2013-2020 \(2013\)](#)), hoofdstuk 5.

1.4 Uitvoering vanuit juiste rolverdeling

De acht subdoelen zijn doorvertaald naar een actieprogramma, weergegeven in het schema op de volgende pagina. Alle acties zijn erop gericht ondernemers het juiste vestigingsklimaat te bieden, variërend van fysieke voorwaarden tot arbeidskrachten en een ‘ondernemersmentaliteit’. Dat vraagt ruimte en fysieke bereikbaarheid maar ook digitale bereikbaarheid, effectieve netwerkstructuren en aansluiting op initiatieven in de regio. Voor de toelichting op de afzonderlijke acties wordt verwezen naar de hoofdtekst.

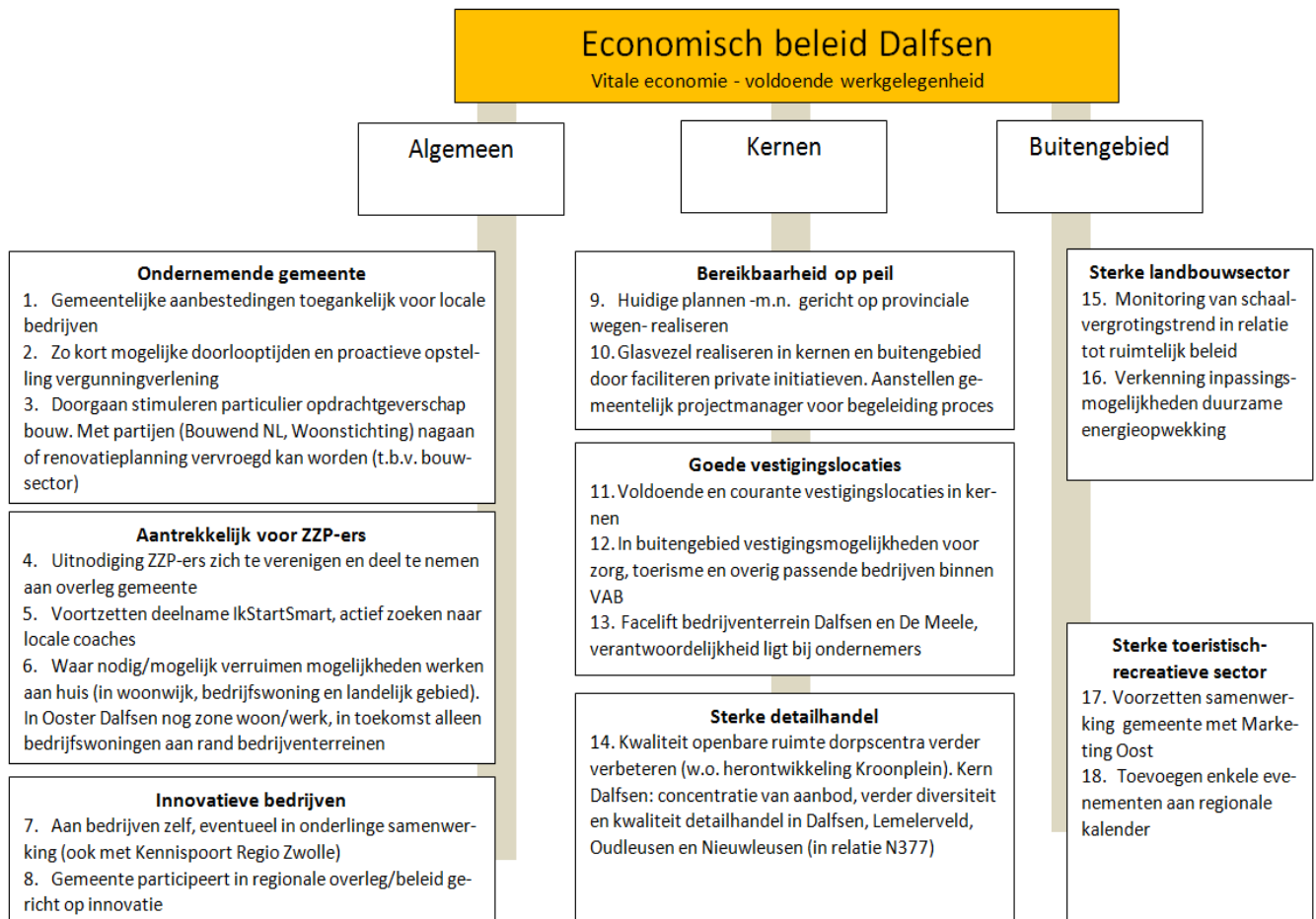
In de rolverdeling tussen overheid en markt bij de uitvoering van het actieprogramma, zijn twee principes uitgangspunt: doen waar je goed in bent en een heldere communicatie. De gemeente kan

heldere kaders scheppen, procedures nog meer verkorten, processen versnellen en partijen bijeenbrengen. Innovatie is een voorbeeld van een typische ondernemerstaak – hier zal de gemeente zich hooguit faciliterend opstellen. Regelmatig contact tussen ondernemers(verenigingen) en gemeente schept heldere verwachtingspatronen. Dat betekent weten wat je aan elkaar hebt bij de afhandeling van een vergunning, maar ook kennis van elkaars positie en belangen. Borging van de bestaande goede verhoudingen alleen is niet voldoende; in overleg blijven we zoeken naar verbeteringen om ondernemers zo goed mogelijk van dienst te zijn.

Veel aspecten van gezonde economische ontwikkeling zijn ook een verantwoordelijkheid van het bedrijfsleven zelf. De gemeentelijke rol ligt sterk in de voorwaardenscheppende sfeer waar het bereikbaarheid (fysieke en eventueel digitale infrastructuur) en de fysieke vestigingsmogelijkheden betreft. Daarnaast kan de gemeente belangrijke ontwikkelingen signaleren en het bedrijfsleven in contact brengen met bijvoorbeeld kennispartijen en/of relevante organisaties op dat vlak. Ook heeft de gemeente een verantwoordelijkheid en belang in het activeren van mensen met een achterstandspositie op de arbeidsmarkt. Tenslotte heeft de gemeente veel invloed op haar eigen werkprocessen en dienstverlening en kan en moet zij die zo ondernemersvriendelijk mogelijk inrichten.

Hoofdstuk 2. Actieprogramma

De uitvoering van het actieprogramma van de nota economisch beleid van de gemeente Dalfsen, waaraan alle betrokken actoren vanuit de juiste rolverdeling hun bijdrage leveren, bestrijkt de gehele periode 2013-2020.

De gemeente heeft sinds 2014 structureel breed economisch overleg met vertegenwoordigers van de bedrijventerreinen, zzp-ers, detailhandel, landbouw, recreatie en toerisme. Parallel aan de vaststelling van de nota economisch beleid heeft het economisch platform (d.d. 28 augustus 2013) verschillende actiepunten prioriteit gegeven uit het actieprogramma (let wel voor de korte termijn). De inzet met deze prioriteit is gecontinueerd gedurende de periode april 2014 tot en met september 2015. In de jaren daarna, tot en met april 2019, is die aandacht onverminderd hierop gericht geweest. Dit heeft mede te maken met de langere doorlooptijden waardoor de onderwerpen geagendeerd bleven.

Resumé: *Uitkomst prioriteiten economisch platform (sinds 2016 Breed Economisch Overleg)*

1. Faciliteren van private initiatieven glasvezel
2. Aanbestedingen toegankelijk
3. Bereikbaarheidsplannen realiseren
4. Sterke landbouw sector door inspelen op schaalvergrotingstrend
5. Sterkere samenwerking met de toeristisch-recreatieve sector

Via het actieprogramma is ingezet op in realisatie van de volgende zaken:

- Versterken economische samenwerking in de Regio Zwolle
- Stimuleren en faciliteren van de aanleg glasvezel in het buitengebied
- Bereikbaarheidsplannen N340/348/377 en N35

- Implementatie aanbestedingsbeleid voor met name lokale en regionale MKB

Hoofdstuk 3. Monitoring en effectiviteit

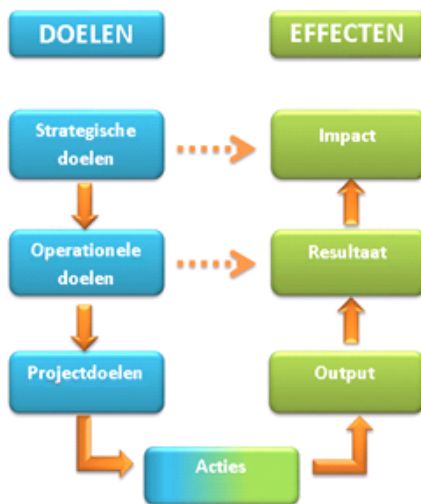
3.1 Inleiding

In het economische beleid is de visie doorvertaald naar de economische ambitie, en uiteengelegd in 8 strategische subdoelen. In het actieprogramma zijn daar per doel fasering, middelen en indicatoren aan gekoppeld.

Naar analogie van het actieprogramma (zie schema hoofdstuk 2) is voor deze monitoring een model te hanteren in termen van doelen en effecten.

Strategische doelen	- Beschrijving
Operationele doelen	- Praktische uitvoering / Actoren
Projectdoelen	- Fasering, middelen en indicatoren

Doelen en effecten

3.2 Ondernemende gemeente

3.2.1 Gemeentelijke aanbestedingen toegankelijk voor lokale bedrijven

Beschrijving

Een ondernemende gemeente zijn betekent eerlijke kansen bieden aan lokale bedrijvigheid, zonder aan de noodzakelijke regelgeving bij aanbestedingen voorbij te gaan. De gemeente zet hierin al goede stappen – zo onderkennen ook de ondernemersverenigingen – en neemt zich voor de inzet in de komende beleidsperiode voort te zetten. Hiertoe is ook onlangs het regionale Actieplan ondernemervriendelijk aanbesteden ondertekend door KvK, VNO/NCW en (o.a.) de gemeente Dalfsen.

Actoren

Gemeente (trekker), ondernemersverenigingen, brancheorganisaties (o.a. Bouwend Nederland)

Praktische uitvoering

- We houden het aanbestedingsbeleid voor verschillende diensten (o.a. bouw, inkoop, diensten) tegen het licht en we identificeren mogelijkheden (eisen aan aanbestede, financieel, juridisch) om het bestek bij aanbestedingen waar nodig/mogelijk nog toegankelijker te maken voor lokale bedrijven. Waar mogelijk maken we gebruik van kennis bij brancheorganisaties of van best-practices bij andere gemeenten.

Fasering, middelen en indicatoren

- Het realiseren van de actie vergt voornamelijk gemeentelijke inzet (uren), met name van beleidsmedewerkers die zich in het bijzonder bezighouden met inkoop en financiën. Het zal met name gaan om uren binnen de bestaande capaciteit.

Voor het onder de loep nemen en waar mogelijk verder verbeteren van het aanbestedingsbeleid wordt al extra capaciteit ingezet.

- Het aanbestedingsbeleid wordt medio 2013 vastgesteld. NB Daarna vond tussentijds in 2015 nog aanpassing plaats van het aanbestedingsbeleid, en nogmaals in 2019.

Output

Het vastgestelde aanbestedingsbeleid in 2013 gaf 'als document' geen garantie dat de kansen voor het lokale en regionale MKB werden vergroot om zich in te schrijven. Die opgave ligt bij de borging van het beleid en was een verantwoordelijkheid voor het gemeentelijk management, budgethouders. Er werd destijds ook een inkoopcoördinator ingesteld.

Het succes en effectiviteit van het aanbestedingsbeleid met meer kansen voor het regionale bedrijfsleven wordt mede bepaald door een goede vastlegging. Richting raad werd in mei 2015 voor de raad een spent-analyse getoond. In oktober 2015 was er een voorstel in de raad tot aanpassing van drempelbedragen voor het enkelvoudig onderhands aanbesteden. Begin 2019 nam de raad een besluit over het aanbestedingsbeleid waarbij nogmaals enkele drempelbedragen zijn aangepast. Met lokaal wordt het grondgebied van de gemeente gedeut. Voor regionaal een gebied met een straal van 25 km.

De gemeente doet nog onderzoek gaan naar een bedrijvenregister en betreft hierbij de ondernemerskringen. Hierbij wordt onder meer gekeken naar de wijze zoals dat in Raalte en Steenwijk is opgezet.

Resultaat

Het nieuwe aanbestedingsbeleid is in februari 2019 door de raad vastgesteld. Binnen Decos Join zijn inmiddels afzonderlijke inkoopboeken (EVO en MVO) opgenomen.

Impact

Het betrekken en daarmee bieden van kansen voor het lokale en regionale Midden- en Kleinbedrijf.

3.2.2 Zo kort mogelijke doorlooptijden en proactieve opstelling vergunningverlening

Beschrijving

Dalfser ondernemers willen snel kunnen inspelen op nieuwe kansen. Dat vraagt een transparant en zo kort mogelijk proces van vergunningverlening, in combinatie met goede communicatie tussen gemeente en ondernemer. Ondernemers geven aan dat de afgelopen jaren hierin al veel is verbeterd, maar ook dat borging daarvan en verdere verbetering actie vraagt. De actie is gericht op zo kort mogelijke doorlooptijden en een proactieve opstelling bij vergunningverlening - van zowel de gemeente als de aanvragende ondernemers.

Actoren

Gemeente (trekker), ondernemers van een vergunningaanvraag, overige betrokkenen zoals andere overheden.

Praktische uitvoering

- De gemeente zet de inzet voort om de verbeteringen in het vergunningverleningstraject verder te borgen en waar mogelijk te verbeteren.
- Omdat wettelijke termijnen niet veranderd kunnen worden, zetten wij ons vooral in op verdere verbetering van de communicatie in het vooroverleg in vergunningtrajecten, onder meer door helderheid te creëren over stappen en doorlooptijden, eisen aan de aan te leveren stukken en heldere en regelmatige communicatie.
- Hierbij gebruiken we waar nodig e-mail als communicatiemiddel, maar waar mogelijk de telefoon of maken we een face-to-face afspraak - op het gemeentehuis of op locatie bij de ondernemer.
- Niet alleen de gemeente maar ook de aanvragende ondernemer heeft hierin zijn verantwoordelijkheid o.a. door op tijd de juiste stukken aan te leveren. De gemeente zal daarom alleen complete aanvragen in behandeling nemen.

Fasering, middelen en indicatoren

- Dit betreft een doorlopende actie voor de gehele beleidsperiode.
- Het realiseren van de actie vergt gemeentelijke inzet (uren), met name van beleidsmedewerkers op de afdeling R.O en/of vergunningverlening. Het gaat niet om extra benodigde tijd omdat hiervoor binnen de reguliere trajecten al tijd

beschikbaar is. Waar het verbetertrajecten betreft is de hiervoor benodigde tijd al beschikbaar binnen het project van invoering van de WABO. Het vergt verder inzet van de individuele ondernemers om tijdig de juiste stukken - compleet aan te leveren.

- Het resultaat kan gemeten worden aan de hand van gemiddelde doorlooptijden van vergunningen (verantwoordelijkheid gemeente) en aandeel complete aanvragen ten opzichte van het totaal (verantwoordelijkheid bedrijven).

Output

Binnen het proces van een ingediende aanvraag omgevingsvergunningverlening tot de verleende omgevingsvergunning is in de afgelopen periode tussen 1 oktober 2015 – 1 oktober 2018 gewerkt aan het LEAN maken ervan. Met als doel de gemiddelde doorlooptijd in de hand te houden en niet te ver te laten oplopen bij toenemende aanvragen.

Een filtering van alle verleende omgevingsvergunningen tussen 1 oktober 2015 – 1 okt 2018 (datum verzending beschikking) geeft inzicht in de gemiddelde doorlooptijden. Het betreft alle verleende omgevingsvergunningen van alle voorkomende wabo activiteiten (bouw, milieu, afwijking bestemming, brandveilig gebruik, kap).

Sinds 2014 is het gebruik van DigiD door ondernemers vervangen door eHerkenning en wordt ingezet ten behoeve van een aanvraag omgevingsvergunning door bedrijven via het omgevingsloket. Dit is echter landelijk georganiseerd.

Daarnaast hebben we met betrekking tot vergunningverlening nog de APV vergunningen. Deze kunnen veelal fysiek nog worden aangevraagd. Het aantal aanvragen wordt niet geregistreerd. Voor een overzicht van de overige digitale formulieren (anders dan het omgevingsloket) zie bijlage 1. Via de gemeentelijke website zijn de E-formulieren beschikbaar.

Momenteel loopt het onderzoek naar “snelformules” in het kader van de omgevingswet.

Met het proces tot het opstellen van beleidsplan Dienstverlening zijn er bijeenkomsten gehouden met groepen ondernemers. Positieve en kritische opmerkingen zijn daarbij geïnventariseerd. Hierover heeft uw raad maar ook de ondernemers (die dit op prijs stelden) een terugkoppeling gehad. Binnen het actieprogramma dienstverlening wordt aandacht gevraagd om de dienstverlening nog beter te maken.

Resultaat

Op basis van alle verleende omgevingsvergunningen (alle voorkomende wabo activiteiten: bouw, milieu, afwijking bestemming, brandveilig gebruik, kap) tussen 1 okt 2015 en 1 okt 2018 (datum verzending beschikking) valt het volgende vast te stellen:

Ten opzichte van de vorige periode (totaal 431 onderverdeeld naar regulier 402 en naar uitgebreid 29). is het totaal aantal zaken is er specifiek in het jaar 2018 een sterke toename. Van oktober 2015 tot en met oktober 2018 betrof het 942 zaken (onderverdeeld naar regulier 879 en uitgebreid 63).

Het aantal zaken dat compleet is (dus zonder opschorting) bedraagt 412. Er zijn 530 zaken die niet compleet zijn.

Het aandeel complete aanvragen ten opzichte van het totaal is 51% (vorige periode 47%, en daarvoor 60%)

De gemiddelde doorlooptijd (excl. verdagen) van omgevingsvergunningen is 40 dagen, onderverdeeld naar 31 dagen voor regulier en 186 dagen voor uitgebreid (vorige periode 29 dagen).

Het aantal E-formulieren (digitale producten) is verder uitgebreid. Via de website is het aantal E-formulieren momenteel 84. In 2017 waren dit er 61, in 2016 57 en in 2015 was dit aantal 55.

Er is in 2018 5300 keer (exclusief GBLT) een digitaal formulieren ingediend. In 2015 was dit aantal nog 1929.

Het beleidsplan Dienstverlening en actieprogramma dienstverlening zijn vastgesteld. Er wordt voor de nabije toekomst een appél gedaan op goede dienstverlening.

Impact

Zo kort mogelijke doorlooptijden en een proactieve opstelling bij vergunningverlening - van zowel de gemeente als de aanvragende ondernemers.

3.2.3 Stimulering particulier opdrachtgeverschap en renovatie

Beschrijving

Om als ondernemende gemeente kansen te scheppen voor o.a. de bouwsector wordt het ingezette beleid van het stimuleren van particulier opdrachtgeverschap door het uitgeven van bouw kavels door de gemeente gecontinueerd (actief grondbeleid). Afhankelijk van de kwantitatieve en kwalitatieve behoefte per kern ontwikkelt de gemeente bouw kavels die particulieren kunnen kopen en waarop zij zelf hun woning kunnen laten realiseren. Dat resulteert in het juiste woningaanbod per kern en biedt de Dalfsense bouwbedrijven goede kansen daarop in te spelen. Er is bijvoorbeeld vraag naar starterswoningen in Hoonhorst en naar goedkopere woningen in Nieuwleusen geconstateerd, waar de gemeente in haar uitgiftebeleid op inspeelt. Ten aanzien van de bestaande voorraad gaat de gemeente in gesprek met relevante instanties, bijvoorbeeld de woningcorporaties, om na te gaan of hun renovatieplanning vervroegd kan worden.

Actoren

Gemeente (trekker), particuliere opdrachtgevers, woningstichtingen, Bouwend NL

Praktische uitvoering

- De gemeente continueert het beleid van het stimuleren van particulier opdrachtgeverschap door het uitgeven van bouw kavels, passend in een vraaggestuurd woonbeleid.
- De gemeente gaat in gesprek met relevante instanties – bijvoorbeeld woningstichtingen – om de uitvoering van renovatieplannen te kunnen vervroegen.

Fasering, middelen en indicatoren

- Dit stimuleren van particulier opdrachtgeverschap betreft een doorlopende actie voor de gehele beleidsperiode. Met instanties nagaan of renovatieplanningen vervroegd kunnen worden.
- Het realiseren van de actie vergt voornamelijk gemeentelijke inzet (uren), met name van beleidsmedewerkers op de afdeling R.O (wonen) en/of vergunningsverlening. Het gaat hierbij niet om extra tijd omdat de benodigde tijd hiervoor al onderdeel is van de uitvoering van het gemeentelijke woonbeleid. De actie gericht op het naar voren halen van de renovatieplanning vergt naar verwachting wel extra tijd voor de gemeente die wordt geraamd op circa 24 uren.
- Het resultaat van deze actie kan gemeten worden aan de hand van de jaarlijkse aantallen woningen die worden gerealiseerd door particulier opdrachtgeverschap. In hoeverre het lukt de oorspronkelijke renovatieplanning naar voren te halen is ook een meetbaar resultaat van deze actie.

Output

De gemeente is doorgegaan met het stimuleren van particulier opdrachtgeverschap door het uitgeven van bouw kavels, passend in een vraaggestuurd woonbeleid.

Er is over de afgelopen periode, dus net als de perioden daarvoor, geen inzet gepleegd op het naar voren halen van renovatieprojecten/renovatieplanningen.

Resultaat

De toename van het aantal woningen (over alle kernen) bedroeg over de jaren 2014 tot en met 2018 in totaal 588 woningen. Verdeelt over de jaren is dit voor diezelfde jaren respectievelijk 104, 153, 53, 67 en 211. De toename van het aantal verkochte bestaande woningen heeft zich sinds 2014 (met doorstroming, woningsplitsing) doorgezet en de positieve ontwikkeling van de behoefte aan woningen lijkt zich de komende jaren voort te zetten. Het berekende, gecorrigeerde woningtekort in de jaren 2014 tot en met 2018 bedroeg 456 woningen, gemiddeld 91 woningen per jaar. Dit tekort is door nieuwbouw weggenomen.

Via een afzonderlijke rapportage over de grondexploitaties/MPG-2019 is uw raad in de maand mei 2019 geïnformeerd over de realisatie (aantallen woning kavels).

Impact

Investerings in de woningbouw geven een spin-off voor onder meer bouwbedrijven, interieurwinkels, keukenfirma's, bouwmarkten, detailhandel (multiplier effect). Daarnaast neemt de woningbouw en haar gerelateerde branches een belangrijk aandeel in de werkgelegenheid.

3.3 Aantrekkelijk voor ZZP'ers

3.3.1 Uitnodiging ZZP-ers zich aan te sluiten/te verenigen en deel te nemen aan overleg gemeente

Beschrijving

De ZZP'ers zijn een belangrijke en groeiende economische schakel in Dalfsen, en een specifieke doelgroep voor het gemeentelijk economisch beleid. Het verschilt per ondernemersvereniging of ZZP-ers wel of niet lid kunnen worden. Mede daardoor is deze groep ondernemers nog niet zo goed georganiseerd als overige bedrijven en is er bijvoorbeeld ook geen regulier overleg met de gemeente. Uit de enquête onder ZZP-ers blijkt dat meer dan de helft van deze bedrijven er behoefte aan heeft zich te verenigen. De actie is erop gericht ZZP-ers te verenigen, door aansluiting bij bestaande ondernemersverenigingen en/of door het opzetten van een nieuwe vereniging, en die vervolgens op te nemen in het reguliere overleg met de gemeente.

Actoren

ZZP'ers, ZZP-netwerken zoals Handel en Wandel, lokale ondernemersverenigingen (Ondernemersvereniging Lemelerveld, industrie Combinatie Nieuwleusen, Industriële Club Dalfsen) en gemeente die het initiatief faciliteert.

Praktische uitvoering

- Een deel van de ZZP'ers in de gemeente is al georganiseerd (o.a. Handel en Wandel) of aangesloten bij ondernemersoverleggen in de kernen, die in een aantal gevallen specifiek voor hen activiteiten organiseren. Zo organiseert de Industriekring Nieuwleusen een 'businessclub' rondom de lokale voetbalclub, die 1 a 2x per jaar inhoudelijke avonden organiseert specifiek voor ZZP'ers. De gemeente beoogt in eerste instantie een organisatie van de ZZP'ers volgens dit model, en wil hiervoor het initiatief nemen in samenwerking met de lokale ondernemersverenigingen.
- Op de korte termijn kan de organisatie op het niveau van de kernen gebeuren, met één gemeentelijke organisatie als perspectief voor de middellange termijn. Een deelname van deze vereniging van ZZP'ers aan het gemeentelijk overleg met ondernemersverenigingen is op termijn ook gewenst.

Fasering, middelen en indicatoren

- De uitvoering is voorzien in 2013 en loopt de gehele beleidsperiode door.
- Het realiseren van deze actie vergt een inzet van de bedrijfscontactfunctionaris/beleidsmedewerker economische zaken.
- Het resultaat van deze actie kan gemeten worden aan de hand van aantal ZZP-ers dat zich heeft verenigd, binnen de bestaande of binnen een nieuwe ondernemersvereniging.

Output

Binnen de Ondernemersvereniging Nieuwleusen waren enkele ZP-ers lid. De ICD kent inmiddels ook leden die ZP-er zijn. Bij de OVL kunnen ZP-ers en ZZP-ers altijd al wel lid kunnen worden. Bij de IKN zijn er geen leden die ZP-er zijn. Tot slot heeft ook Ondernemend Dalfsen leden die ZP-er zijn. Deelname in het sectoraal overleg door een afvaardiging van ZP-ers is inmiddels een feit.

Voorzagen we in de vorige periode dat ZP-ers zich nog zelfstandig verenigden. Met het initiatief van ZP-Dalfsen is dit echter praktijk. De gemeente heeft hierbij ondersteunt en gefaciliteerd en een locatie aangeboden. Inmiddels is deze locatie op eigen verzoek gestopt.

Resultaat

De in november 2015 opgerichte stichting ZP Dalfsen kent momenteel 58 leden. Binnen het breed economisch overleg is sindsdien ZP Dalfsen vertegenwoordigt.

Impact

Aansluiting bij gevestigde ondernemersverenigingen door Z(Z)P-ers en/of deelname aan overleg gemeente.

3.3.2 Voortzetten deelname IkStartSmart, actief zoeken naar lokale coaches

Beschrijving

Als middel om starters te ondersteunen, neemt de gemeente Dalfsen deel aan het 'IkStartSmart'-project, waarin startende ondernemers worden gecoacht en deel kunnen nemen aan trainings- en netwerkactiviteiten. De deelname past prima in het beleid om ZZP'ers een goed woon- en werkklimaat te bieden.

Actoren

Gemeente (trekker), starters (doelgroep) en ondernemers (mogelijke coaches), deelnemers aan programma (KvK en andere gemeenten Overijssel)

Praktische uitvoering

- Voorzetting deelname IkStartSmart, waarbij we de lokale verankering willen versterken door meer lokale coaches te werven. Hier kan een slimme verbinding gelegd worden met het initiatief om de organisatie van een ZZP'ers vereniging mogelijk te maken.

Fasering, middelen en indicatoren

- Dit betreft een doorlopende actie. Het betrekken van meer lokale coaches gebeurt in de eerste jaren (2013 en eventueel 2014).
- Deze actie vergt naast de jaarlijkse gemeentelijke contributie de inzet van de beleidsmedewerker economische zaken. De uitvoering van deze actie is al opgenomen binnen de bestaande capaciteit voor deze functie.
- Het resultaat van deze actie kan gemeten worden door het aantal IkStartSmart-trajecten dat jaarlijks in de gemeente wordt doorlopen en het aantal coaches dat door bedrijven uit Dalfsen hiervoor wordt aangeboden.

Output

De provincie is het project De Startversneller (oktober 2018) gestart. Dit programma biedt coaching, training en intervisie voor startende ondernemers uit Overijssel. Starters kunnen in aanmerking komen voor een voucher van maximaal € 1000,- om in te zetten voor een coachingstraject. Een tweede voucher is beschikbaar voor het doen van een vakgerichte opleiding. De regionale ondernemershubs organiseren intervisiebijeenkomsten waar de starters van elkaar leren en hun regionale netwerk versterken. Via www.destartversneller.nl selecteren starters een geschikte coach.

In de praktijk worden vragen door en over startende ondernemers behandeld of doorverwezen door de beleidsmedewerker economische zaken. De provincie ondersteunt het project.

Eind 2016 stopte de voorloper van de huidige regeling. Toen verviel IkStartSmart© binnen het takenpakket van de kamer van koophandel. Dit was een project dat startende ondernemers en pas gestarte ondernemers hielp bij het maken van een succesvolle start.

Resultaat

Er zijn 8 aanvragen voor een coachingstraject ingediend vanuit onze gemeente. Daarvan zijn er 4 gehonoreerd met een voucher voor een coachingstraject. Binnen het project De startversneller is er vanuit onze gemeente 1 coach actief.

Impact

Het ondersteunen van starters met deskundigheid.

3.3.3 Waar nodig/mogelijk verruimen mogelijkheden werken aan huis (in woonwijk, bedrijfswoning en landelijk gebied).

Beschrijving

De aantrekkelijkheid van een woonomgeving voor een starter/ZZP'er wordt in grote mate bepaald door de mogelijkheid om het bedrijf aan huis te houden. Deze mogelijkheden zijn nog niet overal in voldoende mate aanwezig, zo blijkt ook uit de gehouden enquête onder ZZP'ers. De gemeente wil daarom, waar mogelijk en nodig, de planologische ruimte geven om binnen bestaande bestemmingen/gebouwen de combinatie van wonen en werken (beter) mogelijk te maken.

Actoren

Gemeente (faciliterend), bedrijven en particulieren.

Praktische uitvoering

- Actieve opstelling bij aanvragen voor omgevingsvergunningen gerelateerd aan het combineren van wonen en werken, medewerking verlenen als die combinatie geen bezwaren voor de omgeving oplevert.
- Bij actualisatie/herziening van bestemmingsplannen specifiek nagaan in hoeverre verruiming van de mogelijkheden voor werken aan huis nodig/mogelijk is, en die mogelijkheden meenemen in de nieuwe bestemmingsplannen.

Fasering, middelen en indicatoren

- Dit betreft een doorlopende actie voor de gehele beleidsperiode.
- Het realiseren van de actie vergt gemeentelijke inzet (uren), met name van beleidsmedewerkers op de afdeling R.O en/of vergunningverlening. De uitvoering van deze actie valt binnen de capaciteit die benodigd is bij de actualisatie van bestemmingsplannen Het vergt inzet van ondernemers om tijdig de juiste stukken aan te leveren.
- Het resultaat van deze actie kan gemeten worden in aantallen individuele gevallen waarin wordt meegewerkt aan een gevraagde verruiming van de mogelijkheden van werken aan huis, en aantallen/omvang van bestemmingsplannen waarin een dergelijke verruiming structureel mogelijk is gemaakt.

Output

Binnen het begrip 'aanhuisverbonden beroep' is de mogelijkheid tot het uitoefenen van het specifieke beroep kapper komen te vervallen (per juni 2017, voor nieuwe gevallen). Dit is gebeurt na afstemming met de ANKO (kappersbond) en gemotiveerd vanuit vestigingsbeleid (leefbaarheid in winkelstraten, door behoud van kapperszaken en voorkomen van leegstand).

Een aanhuisverbonden beroep kent de volgende omschrijving (in het bestemmingsplan kernen en bestemmingsplan buitengebied):

- a. Een beroep, niet zijnde een kapper, dat in of bij een woning en/of daarbij behorende gebouwen uitsluitend door de bewoner wordt uitgeoefend zonder personeel of;
- b. Het uitsluitend door de bewoner op bedrijfsmatige wijze uitoefenen van activiteiten zonder personeel, niet zijnde detailhandel of kapsalon, in de woning en/of daarbij behorende gebouwen, waarbij:
 1. voor het bedrijf of beroep geen vergunning nodig mag zijn op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (onderdeel milieu) of een melding op grond van het Activiteitenbesluit
 2. de woning (en bijbehorende gebouwen) in overwegende mate de woonfunctie moet(en) behouden met een ruimtelijke uitstraling die daarbij past;
 3. parkeren ten dienste van het aanhuisverbonden bedrijf of beroep uitsluitend mag op eigen terrein;
 4. het gebruik moet worden beperkt tot maximaal 30% van het vloeroppervlak van de bebouwing maar nooit meer dan 25 m² van de bebouwing;

onder het aanhuisverbonden beroep wordt ook gerekend een internetwinkel/webshop.

Tijdens een van de dienstverleningsavonden (mei 2019) is de wens aangedragen om voor bepaalde beroepen de gebruiksmogelijkheid te verruimen. In dit geval betrof het de wens om als ZP-er (in een woonhuis) een personeelslid te mogen laten werken. In het kader van de omgevingsvisie zou hierover met ondernemers het gesprek aangegaan kunnen worden.

Binnen de bestemming wonen past een aan huisverbonden beroep. Soms wordt er door initiatiefnemers melding van gemaakt dat ze een aanhuisverbonden beroep gaan beginnen. Uit ervaring weten we dat dit niet altijd het geval is.

Resultaat

Een aanhuisverbonden beroep is geregeld binnen de bestemming wonen voor de bestemmingsplannen kernen en buitengebied. Omdat registratie niet verplicht is zijn er geen structurele resultaten aan te

geven.

Een mogelijkheid tot verruiming van het begrip aanhuisverbonden beroep lijkt in de praktijk weerbarstig. Soms wordt zelf het tegendeel gevraagd, namelijk meer beperking. Vooralsnog geen ander beleid. Het begrip aanhuisverbonden beroep willen we binnen het traject van de omgevingsvisie betrekken.

Impact

De gemeente geeft, waar mogelijk en nodig, de planologische ruimte om binnen bestaande bestemmingen/gebouwen de combinatie van wonen en werken (beter) mogelijk te maken. Dit beleid wordt gecontinueerd.

3.4 Innovatieve bedrijven

3.4.1 Aan bedrijven zelf, maar wel loketfunctie innovatieve bedrijven, eventueel in onderlinge samenwerking (ook met Kennispoort Regio Zwolle)

Beschrijving

De gemeente stimuleert de groei van kennisintensieve bedrijvigheid, en wil de innovatiefunctie van bedrijven stimuleren. Bedrijven geven op hun beurt aan baat te hebben bij een gemeente die op dit vlak een informatie en netwerkfunctie vervult.

Actoren

Gemeente faciliterend, bedrijven.

Praktische uitvoering

- De bedrijfscontactfunctionaris en het bedrijvenloket zijn het aanspreekpunt voor bedrijven die willen innoveren. De bedrijfscontactfunctionaris vervult een loketfunctie voor regionale initiatieven zoals Kennispoort. Ook kan hij bedrijven wijzen op de mogelijkheden die partijen als bijvoorbeeld het ondernemershuis voor het Vechtdal kan bieden. (Syntens is niet meer zelfstandig, zij samengevoegd met de Kamer van Koophandel). Hij verbindt als zodanig partijen en kennis met elkaar en werkt daarin motiverend en stimulerend.

Fasering, middelen en indicatoren

- Dit betreft een doorlopende actie.
- Deze actie vergt de inzet van de bedrijfscontactfunctionaris/beleidsmedewerker economische zaken. Deze actie is al onderdeel van de werkzaamheden binnen deze functie en valt binnen de capaciteit.
- Het resultaat van deze actie kan gemeten worden in aantallen innovatieve bedrijven dat met elkaar verbonden is, aantallen evenementen dat binnen de gemeente gehouden is (netwerkborels etc.) en in aantallen doorverwijzingen van innovatieve bedrijven naar overige overheden (/subsidievertrekkers).

Output

De gemeente heeft een netwerkfunctie. Gevraagd en ongevraagd worden ondernemers via de bedrijfscontactfunctionaris dan wel via Kennispoort voorzien van informatie voor (netwerk)bijeenkomsten. Dit willen we ook blijven doen. De afgelopen periode is meerdere malen gewezen op de rol van Kennispoort, het ondernemershuis voor het Vechtdal en ook naar doorverwezen.

De gemeente is lid van de Stichting Pioneering. Hierdoor wordt innovatie aangewakkerd bij de bouw- en installatiebedrijven. Dit gebeurt via regionale bijeenkomsten, waarbij lokale bedrijven worden uitgenodigd.

Verder heeft de gemeente meegedaan een regioprijsvraag over innovatie op het gebied van waterstof. Daardoor zijn een aantal waterstofconcepten nader onderzocht, samen met lokale ondernemers. Ook is een mini-congres over waterstof in deze regio georganiseerd, samen met de Duurzame Dorpen.

Innovatie wordt ook gestimuleerd via ondersteuning voor meer circulariteit bij initiatieven van ondernemers. Dit moet leiden tot een te realiseren toonaangevend circulair nieuw bedrijfspand op De Grift III in Nieuwleusen.

Net als de gemeente hebben zeker ook innovatieve bedrijven een verantwoordelijkheid en belang in het activeren van mensen met een achterstandspositie op de arbeidsmarkt (participatiewet). Dit is in de periode vanaf oktober 2015 tot heden het geval.

Invulling aan de participatiewet door de gemeente Dalfsen gebeurt onder andere via de opgerichte Stichting Dalfsen Werkt. Deze Stichting biedt plaats aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en aan mensen uit de oude bijstand. Sinds 1 januari 2015 vallen deze doelgroepen onder de Participatiewet. Voor de bemiddeling van mensen met afstand tot de arbeidsmarkt is de gemeentelijke netwerker actief.

Resultaat

Ook in de afgelopen periode zijn er regionale thema-avonden en bijeenkomsten over innovatie voor bedrijven georganiseerd door Kennispoort, het HIP, Agro & Food en het PSP.

Voor een overzicht van evenementen van Kennispoort verwijzen we naar www.kennispoortregiozwolle.nl en die van het ondernemershuis naar www.ondernemershuisvechtdal.nl.

Het aanwakkeren van innovatie in de bouw- en installatiebedrijven stimuleren we door informatiebijeenkomsten van de Stichting Pioneering. Voor een overzicht van evenementen verwijzen we naar www.pioneering.nl

Het regionaal ondernemershuis voor het Vechtdal is per 2016 actief (en mede ontstaan door het wegvallen van accountmanagement van eerder de Kamer van Koophandel) en dankzij de samenwerking met kennis, innovatie- en onderwijsinstellingen en met zakelijke dienstverleners en overheden, is bij het ondernemershuis een schat aan informatie en kennis beschikbaar.

Impact

Door het verbinden van partijen en kennis kan de gemeente op het vlak van informatie een netwerkfunctie vervullen en de innovatiefunctie, ook op sociaal vlak, van bedrijven stimuleren.

3.4.2 Gemeente participeert in regionale overleg/beleid gericht op innovatie

Actoren

Gemeente, Provincie, KvK, Ondernemershuis voor het Vechtdal.

Praktische uitvoering

De gemeente blijft participeren in regionale innovatie-overleggen met o.a. KvK en de Provincie om kansen te identificeren, deze kansen onder de aandacht te brengen en waar relevant verbindingen tussen partijen te leggen.

Fasering, middelen en indicatoren

- Dit betreft een doorlopende actie.
- De uitvoering van deze actie vergt inzet van de bedrijfscontactfunctionaris / beleidsmedewerker economische zaken, en maakt al onderdeel uit van het takenpakket binnen deze functie.
- Het resultaat van deze actie kan gemeten aan de hand van het resultaat van het regionale beleid gericht op innovatie (dat op zichzelf indicatoren zal kennen).

Output

De gemeente trekt met andere gemeenten op in regioverband binnen Regio Zwolle. Inmiddels zijn er 21 deelnemende gemeenten binnen de Regio Zwolle (G21). Zie www.regiozwolle.info. Er vindt met

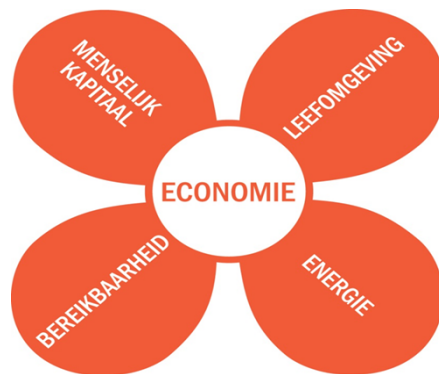
regelmaat bestuurlijk overleg plaats binnen regio Zwolle. Dit betreft het kernteam Regio Zwolle en portefeuillehouders economische zaken. Namens onze gemeente nemen de burgemeester en de wethouder Economische Zaken deel.

Inmiddels is de Regio Zwolle op weg naar de 4^e economische regio van Nederland, na Amsterdam, Rotterdam en Eindhoven.

Regio Zwolle organiseert meer slagkracht om meer resultaten te boeken en nóg beter te presteren. De nieuwe koers die de regiopartners gaan varen, ligt vast in het rapport *Regio Zwolle stapt over eigen grenzen. (2017)* Het uitgangspunt is dat 'coalities van bereidwilligen' de vraagstukken en opgaven oppakken die we samen hebben geformuleerd. Nieuw is dat elke partner die meerwaarde wil en kan leveren, zich bij zo'n coalitie kan aansluiten. Daarna is een verbrede agenda in 2018 voor de Regio Zwolle opgemaakt. In 2018 zijn hiertoe meerdere bijeenkomsten ('De regio Zwolle vierdaagse') voor raden en ondernemers gehouden. Zo ook in het najaar 2018 in Dalfsen.

Een nieuwe agenda voor de Regio Zwolle (<https://regiozwolle.info/over-regio-zwolle/de-nieuwe-agenda-van-regio-zwolle/>)

De nieuwe agenda kent een vijftal thema's: Economie, Menselijk Kapitaal, Leefomgeving, Bereikbaarheid en Energie.

Economie

Onze regionale economie floreert – met respect voor het ecologisch plafond – op topniveau, heeft een hoog aanpassingsvermogen en betreft zoveel mogelijk mensen in het arbeidsproces. Voor meer informatie zie de [website](#) van de Economic Board Regio Zwolle.

Menselijk Kapitaal

Inwoners van Regio Zwolle kunnen zich ontplooiën, kunnen mee in de zich dynamisch ontwikkelende samenleving, doen wat ze kunnen en ervaren dat als zinvol en bevredigend.

Leefomgeving

In Regio Zwolle woon en leef je met plezier in een veilige en gezonde omgeving, je komt graag in de regio recreëren.

Bereikbaarheid

Regio Zwolle is goed bereikbaar via het net van rail, water en wegen. Steden en kernen zijn snel toegankelijk en je hebt overal een snelle digitale verbinding.

Energie

Regio Zwolle speelt proactief in op de toekomst door innovatieve manieren van energietransitie.

Economische agenda

In het economie beleid van Regio Zwolle staan zes economische sectoren centraal: Kunststoffen (PSP), Health (HIP), Agro & Food, Logistiek (port of Zwolle), E-commerce en Vrijtijdseconomie. Dit zijn de sectoren waar Regio Zwolle echt in uitblinkt en comparatieve voordelen heeft ten opzichte van andere regio's. Binnen deze sectoren ligt de focus op Human Capital, Innovatie en vernieuwend

ondernemerschap, Internationalisering, Circulariteit, Energie en Digitalisering. Zie <http://ebrz.nl/economischeagenda/>

De Economic Board Regio Zwolle legt verantwoording af via voortgangsrapportages. Zie www.ebrz.nl

Het jaar 2018 was een transitie jaar. Er is nadrukkelijk ingezet om de inhoud van deze economische agenda een plek te geven in discussies met de Rijksoverheid bij het sluiten van regiodeals. Voor de Regio Zwolle stond daarbij de Human Capital Agenda centraal in de aanvraag van de RegioDeal. De door de Regio Zwolle ingediende regiodeal in 2018 is vorig jaar niet gehonoreerd. Niettemin wordt voor 2019 door de Regio Zwolle ingezet op een verbrede aanvraag voor de RegioDeal, waarbij naast de Human Capital Agenda ook aandacht gevraagd wordt voor circulaire economische groei, leefbaarheid, verstedelijking en klimaat en energie. Op deze wijze wordt een integrale economische ontwikkeling van de regio nagestreefd. De feitelijk termijn van indiening is oktober 2019.

De Regio Zwolle is een regio vol groeikansen. Met volop uitdagende banen, met uitstekend onderwijs, met een innovatieve cultuur en een goed woonklimaat. Om ervoor te zorgen dat iedereen die groeikansen kan grijpen, slaan overheid, onderwijs, werkgevers en vakbonden de handen ineen. Samen wordt gewerkt aan een vitale en veerkrachtige arbeidsmarkt. In afwachting van het besluit van het Rijk over de RegioDeal is een ontwikkelfonds Zwolle ontwikkeld en recent opengesteld voor (potentiële) werknemers en werkgevers. De eerste tranche loopt tot 31 december 2019. Zie <https://www.upgradejezelfregiozwolle.nl/ontwikkelfonds-regio-zwolle>.

Voor 2019 participeert Dalfsen middels een bijdrage aan de HCA Regio Zwolle. De voortzetting van deelname voor de jaren 2020, 2021 en 2022 is mede afhankelijk van het besluit van het Rijk over de RegioDeal.

Binnen regioverband heeft Kennispoort Regio Zwolle primair de eerste lijn voor vragen van ondernemers. Dit willen we blijven ondersteunen. Verder werkt Kennispoort aan meer en betere verbindingen met onderwijs, overheid en ondernemers. Kennispoort speelt hier een aanjagende en faciliterende rol: delen van kennis, samenwerken in innovatie projecten, begeleiden van een innovatie. Zie www.kennispoortregiozwolle.nl

Resultaat

Er is in 2018 met de nieuwe agenda voor de Regio Zwolle een nieuwe koers bepaald met verbrede maatschappelijke opgaven. Na de (terechte) aandacht voor de Human Capital Agenda en de RegioDeal zal de uitkomst ervan mede bepalend zijn voor werkplannen.

Het ontwikkelfonds Regio Zwolle is in 2019 opgericht, en een eerste tranche tot 31 december 2019 opengesteld.

Vanuit de Regio Zwolle wordt er in oktober 2019 een aanvraag RegioDeal bij het Rijk ingediend.

Impact

Participatie in regionaal beleid gericht op innovatie om verbindingen tussen partijen te leggen.

3.5 Bereikbaarheid op peil

3.5.1 Huidige plannen –met name gericht op provinciale wegen- realiseren

Beschrijving

Goede bereikbaarheid over de weg blijft onveranderd een belangrijke vestigingsplaatsfactor, zowel voor bedrijven als forenzen uit de gemeente. Het op peil houden en waar mogelijk verbeteren van de verkeersaders behoort vanuit het economische beleidsveld dan ook aandacht.

Actoren

Provincie, Gemeente (verkeer en vervoer, ruimtelijke ordening), Rijkswaterstaat.

Praktische uitvoering

- De gemeente zet in op realisatie van de lokale bereikbaarheidsprojecten, samen met lokale partijen. Het gaat hier o.a. om de N377 door Nieuwleusen, de N340 langs Dalfsen en de N348 door Lemelerveld.
- Daarnaast maken we ons sterk bij de Provincie voor een tijdige realisatie van bovenregionale projecten in het belang van Dalfsen, zoals de verbetering van de N35 en N377.
- Aanpassing infrastructuur Rechterensdijk.

Fasering, middelen en indicatoren

- Niet alle projecten zijn al ingekaderd in de tijd. De start met de N348 is voorzien voor 2014. De acties vergen doorlopende inzet van de gemeente.
- De uitvoering van deze actie zal getrokken worden door medewerkers van de afdeling bereikbaarheid en RO en de benodigde middelen daarvoor zijn al opgenomen in het bestaande bereikbaarheidsbeleid.
- Het resultaat van deze actie kan gemeten worden aan de hand van de tijdige realisatie van de geplande bereikbaarheidsprojecten.

Output

Op het gebied van de bereikbaarheid is de afgelopen periode veel bereikt. Hieronder volgt per onderdeel een update.

Vechtdalverbinding (N340/N377/N48)

Het onderwerp over planvorming, het PIP, en niveau van uitvoering van de plannen stond langere tijd volop in de discussie. Met name door de voorgestelde versoering, werden de plannen teruggebracht naar de basis. Het college en raad volgden de plannen met een kritische houding. De besluitvorming in 2016 door Provinciale Staten (met afslanking van de plannen/cafetariamodel) over de N-wegen is een feit. Het project is opgedeeld in een Verbeterpakket, dat zeker wordt uitgevoerd, en een optimalisatiepakket. De aannemer die binnen het plafondbedrag de meeste maatregelen uit het optimalisatiepakket uit kon voeren, mocht daarbij het werk uitvoeren. De aanbesteding is gegund aan de BAM en de BAM heeft aangeboden alle optimalisatiemaatregelen te gaan uitvoeren. Daarnaast heeft de BAM een maximale score gekregen op het gebied van de bereikbaarheid en duurzaamheid.

Met het besluit van de provincie in 2016 werd duidelijk welke aanpassingen er (wel) zullen komen. De voorbereidingen door de BAM voor de werkzaamheden zijn opgestart. Daartoe is inmiddels een tijdelijke kantoorvoorziening langs de Hessenweg/Ankummerdijk geplaatst. Het nieuwe spoorviaduct tussen Dalfsen en Zwolle was een apart traject, en is inmiddels afgerond. Uitvoering van de werkzaamheden aan de provinciale weg zullen in 2021 starten.

N377

Het provinciale besluit uit 2016 hield in dat de tunnelbak voor Balkbrug bleef staan. Uit de aanbesteding is gebleken dat de door de gemeente gewenste verbeterpunten met betrekking tot de N377 alsnog zijn inbegrepen. Dit betekent dat de aansluiting Evenboersweg en Burgemeester Backlaan en traverse De Hulst (omdraaien fietspad en parkeerstrook) worden uitgevoerd. Uitvoering van de werkzaamheden aan de N377 zullen in 2020 starten, en als eerste de aanpassing in de kern Balkbrug.

N348

De provincie had al daarvoor op 25 februari 2014 besloten over de fase 1 (Aansluitingen Lemelerveld) en fase 2 (aanleg van 2 tunnels en het vervallen van de doorsteken). Tussen de Achterveldweg en de Dalmsholterdijk maar eveneens ter hoogte van de Oude Twentseweg komt een ongelijkvloerse kruising (onderdoorgang). De snelheid van de weg blijft voorlopig 80 km/uur. Na uitvoering van fase 3 kan dit 100 km/uur worden. Wanneer en of fase 3 wordt uitgevoerd is nog niet bekend.

Stand van zaken aantakkingen Lemelerveld N348

De bestemmingsplanprocedure voor de noordelijke als ook zuidelijke en centrum aansluiting zijn afgerond en inmiddels zijn de aansluitingen uitgevoerd. Bij de zuidelijke aansluiting heeft de gemeente een nieuwe ontsluitingsweg gemaakt dat aan de zuidkant aansluit op bedrijventerrein 't Febriek. Op deze wijze krijgt 't Febriek een rechtstreekse aansluiting op de N348 en krijgt het bedrijventerrein een tweede ontsluiting.

Uit de aanbesteding van de N348 kwam naar voren dat de tunnel voor de Twentseweg binnen het investeringsbudget viel. Op dit moment is de BAM nog bezig met de uitvoering van beide tunnels. Bij de uitvoering van de aansluitingen zijn nog wat kleine aandachtspunten naar voren gekomen. Inmiddels zijn er door de provincie aanpassingen uitgevoerd.

N35

De plannen hebben betrekking op de weggedeelten tussen Zwolle – Wythem – Ganzepan. Vooralsnog zet de provincie vanuit Zwolle in op 2 x 2 rijstroken tot de Ganzepan. Van Wythmen tot Nijverdal wordt een veiligheidspakket ingezet. Kruispunten worden aangepast, erfaansluitingen gaan eraf. Het Rijk zet hiervoor 5 miljoen en de regio 10 miljoen in.

Inmiddels is uitvoering gegeven (afgerond oktober 2018) aan de 2x 2 rijstroken vanuit Zwolle tot de Ganzepan. Bij kruispunt Bos (kruising tussen de N35 en de N348 richting Deventer) wordt de komende periode een ongelijkvloers aansluiting aangelegd. Hierbij komt er een tunnel onder de spoorlijn te liggen. Met de door de Tweede Kamer aangenomen motie van Von Martels zal nader onderzoek worden verricht naar verdubbeling van de N35 voor het traject Koelmansstraat – Wierden, de zogenaamde Marsroute. De uitkomsten volgen we met belangstelling.

Rechterensedijk

Voor de Rechterensedijk is een heel proces doorlopen. Uiteindelijk heeft de gemeenteraad in 2016 gekozen voor een oplossing met passeerstroken aan één zijde van de weg. Deze oplossing is in 2017 uitgevoerd.

Resultaat

N340: Traject vanuit Zwolle tot Ankummerdijk 2 x 2. Een VRI bij Hessenweg/Ankummerdijk, daarna 2 x 1 tot Koesteeg. VRI kruispunt Hessenweg/Koesteeg/Dedemsweg krijgt een capaciteitsuitbreiding in de vorm van 2 recht doorgaande rijstroken op de N340. Oudleusen krijgt een turbotonde met daaronder een fietstunnel.

N377: huidige situatie in de kern Nieuwleusen blijft ongewijzigd. 50 km/uur in de kern en 80 km/uur tussen Nieuwleusen en Balkbrug.

N348: Het traject N348 op dalfser grond gebied is gereed. 2 aansluitingen met VRI's,. De realisatie van een tunnel aan de noordzijde van Lemelerveld ter hoogte van Dalmholterweg/Achternveldsweg, en een tunnel Oude Twentseweg en het vervallen van de oversteken.

N35: Het traject vanuit Zwolle 2 x 2 rijstroken tot de Koelmansstraat. Verder richting Raalte en aansluiting N348 2 x 1 rijstrook plus een veiligheidspakket. Kruispunt Bos bij Raalte wordt aangepakt met een ongelijkvloerse aansluiting en een tunnel onder het spoor door.

Impact

Goede bereikbaarheid is een belangrijke vestigingsfactor. De provinciale voorstellen voor de N340 en N377 kunnen op termijn van invloed zijn/gaan worden op de bedrijfslocatiekeuze van ondernemers.

3.5.2 Glasvezel realiseren in kernen en buitengebied door faciliteren private initiatieven.

Beschrijving

Voor vrijwel alle bedrijven is goede digitale bereikbaarheid een noodzaak. Voor ZZP'ers wordt de aantrekkelijkheid van een vestigingslocatie in grote mate bepaald door de mogelijkheid om het bedrijf aan huis te houden. Snelle en betrouwbare digitale bereikbaarheid, het liefst via glasvezel, is een steeds belangrijker voorwaarde. Het belang van glasvezel geldt overigens voor kennisintensieve maar ook reguliere bedrijvigheid in de gemeente en bijvoorbeeld ook voor de agrarische sector. Onze ambitie is de beschikbaarheid van glasvezel op alle locaties (woonwijk, bedrijventerrein, buitengebied) te faciliteren, teneinde betere vestigingsvoorwaarde voor nieuwe en bestaande bedrijvigheid te kunnen bieden.

Actoren

Gemeente (faciliteren), particulieren en bedrijven (initiatiefnemers) en kabels (uitvoerders).

Praktische uitvoering

- De gemeente staat open voor (verenigde) particuliere initiatieven – zoals Nieuwleusen Synergie - voor de aanleg van glasvezel, en wil deze zoveel mogelijk faciliteren. De insteek is om zoveel mogelijk de aanleg in het buitengebied samen te laten vallen met aanleg in de kernen en op bedrijventerreinen, zodat er tegen aanvaardbare financiële voorwaarden kan worden aangelegd.
- Er is voor de benodigde begeleiding organisatiecapaciteit binnen de gemeente nodig en beschikbaar. Niet alleen voor het faciliteren van initiatieven maar voor de voor- en trajecten daarvan en afzonderlijke vrager van bedrijven. De reeds aangestelde projectleider zal hiervoor beschikbaar moeten blijven.
- De aanleg van glasvezel kan mogelijk gepaard gaan met financiële tekorten. Er zal worden nagegaan in hoeverre de provincie middelen beschikbaar stelt.

Fasering en middelen

- Dit betreft een doorlopende actie,
- Voor de uitvoering van deze actie is in 2012 een gemeentelijke projectmanager aangesteld wiens capaciteit ook in 2013 beschikbaar is. Daarnaast worden de financiële voorwaarden voor een fonds verder onderzocht, wat binnen de bestaande capaciteit wordt gerealiseerd.
- Het resultaat van deze actie kan gemeten worden in aantal bedrijfsadressen in kernen en in het buitengebied dat de mogelijkheid heeft gebruik te maken van glasvezel.

Output

Binnen het economisch beleid heeft het faciliteren van private initiatieven voor de aanleg van glasvezel veel aandacht gekregen. Eerder werd door de raad de garantstelling voor breedband Nieuwleusen Synergie uitgesteld, mede door de komst van andere partijen. De stichting Breedband Buitengebied Dalfsen is in het najaar 2015 de samenwerking aangegaan met Cogas infra / CIF. Met als gevolg dat de ontsluiting op een glasvezelnetwerk voor het buitengebied een stuk dichterbij. Voor de initiatiefgroep uit de kern Nieuwleusen betekende dit geen realisatie van een eigen glasvezelnetwerk, en dat is ook nu nog het geval.

Na een periode van voorbereiding bleek er voldoende animo bij de feitelijke vraagbundeling (voor glasvezel in het buitengebied). Daarna volgde de aanleg van het glasvezelnetwerk in onze gemeente.

Voor de kernen Dalfsen en Lemelerveld heeft provider KPN, in diezelfde periode, het bestaande koperen netwerk omgezet naar een glasvezelnetwerk.

Resultaat

Zowel de kernen Dalfsen en Lemelerveld, maar ook het hele buitengebied van de gemeente kan een aansluiting krijgen voor glasvezel.

Impact

Het glasvezelnetwerk voor de kernen Dalfsen en Lemelerveld, Nieuwleusen en buitengebied moet voorzien in het borgen en versterken van een up-to-date digitale netwerkfunctie. De gemeente wil zo maximaal aangesloten zijn op het mondiale speelveld.

3.6 Goede vestigingslocaties

3.6.1 Voldoende en courante vestigingslocaties in kernen

Beschrijving

De gemeente beoogt met haar bedrijventerreinenbeleid voldoende vestigingslocaties van een goede kwaliteit te kunnen bieden om aan haar economische doelstelling (inzetten op het faciliteren van de bestaande bedrijvigheid en het bieden van (uitbreidings)ruimte aan lokaal gewortelde bedrijven) te kunnen voldoen. Aandachtspunt daarbij is de verschillende situatie in de verschillende kernen. In Dalfsen bestaat op termijn mogelijk een tekort aan bedrijventerreinen en vraagt de kwaliteit van het bestaande terrein aandacht. Ook de ruimtelijke kwaliteit van bedrijventerrein De Meele in Nieuwleusen kan een (bescheiden) opknapbeurt in de vorm van een face-lift gebruiken (zie actiepunten Facelift Dalfsen en De Meele). In beide gevallen gaat het om zowel de private ruimte (kavels, opstallen) als de publieke ruimte (wegen en groen).

Actoren

Gemeente, bedrijvenverenigingen, bedrijven.

Praktische uitvoering

- Ondernemers zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van en uitstraling van hun pand en kavel. Ondernemers kunnen elkaar aanspreken als de kwaliteit van individuele panden/kavels negatief uitstraalt naar de omgeving. De gemeente zal waar nodig/mogelijk handhavend optreden naar individuele ondernemers.
- Op bedrijventerreinen waar georganiseerde ondernemers gezamenlijk tot een kwaliteitsverbetering willen komen, kan de gemeente daaraan bijdragen door een faciliterende dan wel trekkende rol te vervullen.

Fasering, middelen en indicatoren

- Dit betreft een doorlopende actie.
- De uitvoering van deze actie vergt in eerste instantie de inzet van de beleidsmedewerker economische zaken, binnen de daarvoor beschikbare capaciteit en van ambtenaren van RO en handhaving. Indien het in een later stadium tot concrete projecten komt, zal nader te bepalen extra capaciteit van een projectleider benodigd zijn.
- Het resultaat van deze actie is meetbaar aan de hand van de ontwikkeling van de kwaliteitsniveaus van de vestigingslocaties.

Output

De kernen Nieuwleusen en Lemelerveld kennen een accent met werkfunctie voor nieuwvestiging op de bedrijventerreinen. Voor beide kernen heeft de gemeente nog een paar direct uitgifbare kavels beschikbaar.

In 2015 werd melding gemaakt dat het voorontwerp bestemmingsplan 't Febriek deelgebied Stappenbelt in het 1^e kwartaal 2014 in procedure gebracht zou worden. Hierbij was de planning voor een belangrijk deel afhankelijk van de provincie in verband met de (zuidelijke aantakking) N348 wat onderdeel uitmaakt van dit bestemmingsplan. Besluitvorming bij de provincie is vertraagd door overleg en onderzoek. Uiteindelijk is het ontwerp bestemmingsplan in september 2017 door de raad vastgesteld. Inmiddels is hiervan het grootste deel van de bedrijfskavels uit dit bestemmingsplan uitgegeven.

Met het oog op de belangstelling van bedrijfskavels is recent, in juni 2019, het ontwerp bestemmingsplan 't Febriek Zuid ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. Inmiddels is dit bestemmingsplan onherroepelijk. Inmiddels is voor een van de twee kavels een omgevingsvergunning aangevraagd.

Voor de kern Dalfsen wordt ingezet op de woon – werklocaties Kampmansweg en enkele reguliere bedrijfskavels aan De Vesting (Hardal). Sinds juni 2013 is het bestemmingsplan vastgesteld en onherroepelijk. Het gebied is door de ontwikkelaar bouwrijp gemaakt. Er zijn inmiddels 7 van de 9 woon-werkkavels uitgegeven, maar nog geen reguliere bedrijfskavel.

Resultaat

In de tabel hieronder is samenvattend weergegeven hoeveel ha bedrijventerrein er per kern beschikbaar en/of in voorbereiding is.

Kern	Netto opp. (ha)	Netto uitgegeven t/m aug 2019 (ha)	Netto beschikbaar (ha)	Plannen in voorbereiding (ha)
Dalfsen	43,9	42,1	1,8 particulier	0,5
Lemelerveld	23,1	20,5	1,8	3
			0,8 particulier	
Nieuwleusen	61,6	57,3	4,3	0
Totaal	128,6	119,9	8,7	3,5

IBIS 2019,
gemeente

In Nieuwleusen is tijdens de periode oktober 2015 tot en met augustus 2019 ruim 10,4 ha bedrijfsterrein verkocht. In Lemelerveld is dit in dezelfde periode 0,6 ha. Zowel voor de kern Nieuwleusen maar ook voor de kern Lemelerveld zijn enkele intentieovereenkomsten afgesloten. Daardoor is het grootste deel van de netto beschikbare kavels (nog niet verkochte bedrijfsgrond) niet meer vrij uitgifbaar. Daarmee wordt verwacht dat later in 2020 het harde plan aanbod van gemeentelijke bedrijfsgrond beperkt is.

Gelet op het feit dat de gemeente een actieve grondpolitiek kent zal de ontwikkelingsrichting van toekomstige werklocaties onderzocht moeten worden.

Via een afzonderlijke rapportage over de grondexploitaties/MPG wordt uw raad elk jaar geïnformeerd over de realisatie (confrontatie vraag en aanbod) van bedrijfskavels op de bedrijventerreinen.

Impact

Het bieden van voldoende vestigingslocaties van een goede kwaliteit biedt (uitbreidings)ruimte voor het faciliteren van (bestaande) bedrijvigheid. Dit draagt bij tot het behoud van een vitale economie die de inwoners van de gemeente (voldoende) werkgelegenheid biedt.

3.6.2 In buitengebied vestigingsmogelijkheden voor zorg, toerisme en overig passende bedrijven binnen VAB.

Beschrijving

Het benutten van de resterende economische waarde van vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) in het buitengebied voor andere functies: werken en wonen (wonen alleen in karakteristieke bebouwing). De gemeente wil werkgelegenheid in het buitengebied behouden, als impuls voor de leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit. Het gaat om het faciliteren van passende bedrijvigheid in sectoren die 'dichtbij' landbouw staan, zoals zorg, toerisme en recreatie en detailhandel in streekproducten.

Actoren

Gemeente, initiatiefnemers.

Praktische uitvoering

- De gemeente koppelt initiatiefnemers aan verkopers van agrarische bebouwing.

Fasering, middelen en indicatoren

- Dit betreft een doorlopende actie.
- De uitvoering van deze actie vergt inzet van de beleidsmedewerker economische zaken en R.O en valt binnen de reeds beschikbare capaciteit.
- Het resultaat van deze actie is meetbaar aan de hand van het aantal nieuwe bedrijven dat zich binnen VAB heeft gevestigd.

Output

Vanuit de structuurvisie buitengebied worden kansen en mogelijkheden geboden om vrijkomende agrarische bebouwing op een passende, andere manier te gebruiken. Daarin dient ook ruimte te zijn voor bedrijfsmatige activiteiten, mits passend op de locatie en de ruimtelijke kwaliteit verbeterd. Per deelgebied zijn accenten aangegeven in de structuurvisie buitengebied waarop de ontwikkeling gericht op. Bij specifieke vragen van initiatiefnemers of makelaars wordt het beleid toegelicht of een afzonderlijke afspraak gemaakt. Met betrekking tot de invulling of hergebruik wordt vanuit het VAB-beleid en Sloop voor Kansen ruimte geboden voor maatwerk. Dit is ongewijzigd.

Voor toekomstige mogelijkheden in ons buitengebied vinden wij dat de omgevingsvisie de plek is waar toekomstige ontwikkelingen voor de hele gemeente (en dus ook het platteland) vastgelegd moeten

worden. Hierbij wordt parallel aan het proces van de omgevingsvisie (tot 2021) nu ingezet op het traject Toekomstgerichte Erven (2019 – 2020) van de provincie Overijssel.

Resultaat

Net als in de vorige periode zijn in de afgelopen periode geen aanvragen gedaan door personen met een niet-agrarische bedrijvigheid die zich wilden vestigen in een VAB. Derhalve is er geen overzicht met nieuwe bedrijven dat zich binnen een VAB heeft gevestigd.

Impact

Verbetering van de economisch en sociale duurzaamheid van het platteland waarbij ook de landschapskwaliteit behouden en verbeterd wordt.

3.6.3 Facelift bedrijventerrein Rondweg Dalfsen en De Meele Nieuwleusen

Beschrijving

De gemeente beoogt met haar bedrijventerreinenbeleid voldoende vestigingslocaties van een goede kwaliteit te kunnen bieden om aan haar economische doelstelling (inzetten op het faciliteren van de bestaande bedrijvigheid en het bieden van (uitbreidings)ruimte aan lokaal gewortelde bedrijven) te kunnen voldoen. In de bedrijventerreinvisie is geconstateerd dat een beperkte herstructurering (facelift) op de bedrijventerreinen Rondweg Dalfsen en De Meele in Nieuwleusen noodzakelijk is. Als bedrijven zelf voldoende doen om de kwaliteit van hun private ruimte op peil te houden, kan de gemeente mogelijk een bijdrage doen in een extra investering in de kwaliteit van de openbare ruimte. De gemeente mikt op maatwerk op deelterreinniveau ('postzegelaanpak') en wijst daarbij nadrukkelijk ook op de verantwoordelijkheid van de ondernemer(s) zelf.

Actoren

Ondernemers (eigen erf op orde houden, elkaar aanspreken) en gemeente (openbare ruimte op peil).

Praktische uitvoering

- Uitvoering van deze actie dient in algemene zin continu plaats te vinden (private en openbare ruimte op peil). Indien er noodzaak, draagvlak en financieringsmogelijkheden zijn voor een extra investering in de openbare ruimte zal daar op dat moment uitvoering aan worden gegeven.

Fasering, middelen en indicatoren

- Vergt continue inzet voor het op peil houden van de private en publieke ruimte.
- Indien een extra investering in de openbare ruimte nodig is zullen daar eigen fasering/middelen en indicatoren aan verbonden worden.
- Indicatoren zijn dezelfde als bij de Voldoende en courante vestigingslocaties in kernen.

Output

A. Eerder had de gemeente (in 2013) een projectvoorstel leefbaarheid De Grift – De Meele bij de provincie ingediend. De door te voeren verbeteringen zijn geclusterd in drie maatregelen:

- Afschermen buitenopslag
- Meer groen op terreinen
- Verbeteren wandelvoorziening

B. Vanuit een kwalitatieve inzet heeft de gemeente (sinds 2013) overleg met de commissie industrieterrein Dalfsen (een afvaardiging van 3 leden van de ICD). Doel en inzet was en is te komen tot oplossing van knelpunten door goede afstemming/afspraken voor onderhoud en beheer, het verlichtingsplan in samenhang met collectieve beveiliging, een (open) glasvezel netwerk, en de parkeerzones voor vrachtwagens. Van gemeentezijde is ook de wijkuitvoerder erbij betrokken.

Resultaat

A. Bij het project leefbaarheid De Grift – De Meele is het onderdeel – afschermen van buitenopslag (visueel met beplanting) op enkele plekken gelukt. Langs de parkeerplaats Rollegate - Kalkovenweg zijn enkele forse nieuwe bomen geplaatst. Het project leefbaarheid De Grift – De Meele is begin 2018 afgerond.

B. Als resultaat kunnen, naast de doorlopende afspraken over het onderhoud van de verwijsborden en planning voor het maaien van groenstroken, genoemd worden: de concrete verbetering van de parkeersituatie voor de Noggus en Noggus op het bedrijfsterrein De Rondweg en de aanpak gemeentelijke groenstrook langs een deel van de Goldkampstraat/Wannestraat. De eigenaar van de Goldkampstraat 33 heeft daarbij eveneens een positieve bijdrage geleverd, door het voormalige pand van Roelofs Kipperbouw (en thans ook opslag gemeentewerf) te voorzien van beplating met industriële uitstraling.

De voor De Rondweg ingediende projectvoorstel bij de provincie voor collectief cameratoezicht, met een slimme aanpak tussen openbare verlichting en het hebben van een glasvezelnetwerk, is eind 2015 beschikt. Evenwel is met het oog op de vervaldatum van beschikking in maart 2019 door de provincie nog een keer uitstel verleend tot 30 juni 2020. In april 2019 is uw raad hierover geïnformeerd.

De parkeerzones voor vrachtwagens op het bedrijfsterrein De Rondweg zijn komen ter vervallen. De raad heeft op 25 januari 2016 een besluit genomen om het stelsel van ontheffingen parkeren grote voertuigen te laten vervallen. Voor de ontheffinghouders gold een overgangssituatie van bijna drie jaar, tot eind 2018. Met ingang van 1 januari 2019 is dit raadsbesluit van kracht.

Overigens is het op z'n plaats te vermelden dat veel aandacht uitgaat naar de uitstraling van de openbare ruimte. Ook bij ondernemers ligt hier een verantwoordelijkheid. De uitstraling van sommige braakliggende bestaande private kavels kan hier en daar ook wel een herinvulling met een verbeterde uitstraling ondergaan.

Impact

A. Een kwalitatief vitaler bedrijventerrein, met meer uitstraling (en beter aanzicht vanaf de provinciale weg) met meer wandelgelegenheid voor bewoners en werknemers, meer natuurkwaliteit aangrenzend van het bedrijventerrein De Grift en De Meele. Waardoor er minder kans is op leegstand.

B. Toe blijven werken naar een courante toekomstbestendige vestigingslocatie van De Rondweg met uitstraling, met een verantwoordelijkheid voor gemeente als ook ondernemers.

3.7 Sterke detailhandel

3.7.1 Kwaliteit openbare ruimte dorpscentra verder verbeteren

Beschrijving

De detailhandel staat door vergrijzing, groei van de internetverkoop en het zwakke consumentenvertrouwen onder druk. Om het niveau van de detailhandel in de kernen te kunnen ondersteunen, dient de aandacht uit te gaan naar o.a. kwaliteit van de openbare ruimte. De gemeente sluit in het kader van het winkelconcentratiebeleid een uitbreiding van het aantal m²'s winkelruimte buiten de centra in principe uit.

Actoren

Gemeente, winkeliersverenigingen, winkelvastgoedeigenaren.

Praktische uitvoering

- In Lemelerveld wordt ingezet op de herontwikkeling van het Kroonplein. In Nieuwleusen verdient de kwaliteit van de openbare ruimte in de komende jaren aandacht (stoepen, verlichting), met verantwoordelijkheid van de ondernemers voor de winkelpanden zelf.
- In de kern Dalfsen is de gemeente voornemens de ruimtelijke kwaliteit van de dorpskern te verbeteren. De resultaten van het onderzoek 'Typisch Dalfsen' dat recentelijk is verschenen, kunnen hierbij richtinggevend zijn. De volgende principes zijn daarin geformuleerd:
 - centrum autoluw
 - meer reuring op het kerkplein (ruimte voor horecafuncties)
 - een parkeerverwijssystem
 - het centrum compact houden

- de bestaande en nieuwe kade groen aankleden

Fasering, middelen en indicatoren

- Uitvoering van deze actie vergt continue aandacht.
- De benodigde middelen zijn nader te bepalen, afhankelijk van precieze plannen.
- Het resultaat van deze actie is meetbaar aan de hand van de ontwikkeling van de kwaliteitsniveaus van de dorpscentra, het best beoordeeld door bezoekers zelf.

Output

A. Herinrichtingsplan Kroonplein

Na de realisatie van de herontwikkeling centrumplan Lemelerveld in 2016 is over dit project een afzonderlijke evaluatie over de herontwikkeling centrum Lemelerveld opgesteld en met uw raad gedeeld. Daaruit kwam onder meer de wens om een belevingsonderzoek uit te laten voeren. Via een vragenlijst zijn bezoekers van het Kroonplein in de gelegenheid gesteld om vragen te beantwoorden. Terugkoppeling hiervan met uw raad vond plaats in het voorjaar van 2018. In november 2018 vond een terugkoppeling plaats met de inwoners over een verbeterplan. In dit verbeterplan krijgt verkeersveiligheid aandacht (reductie snelheid op plein door 'vernauwing met groen') en wordt de uitstraling groen (meer verticale groene opstanden, met name op de vlakken nabij de kruispunten van het Kroonplein).

Naderhand is er in mei 2019 nog afstemming geweest met de een afvaardiging van de BTB groep. De komende maanden vindt de voorbereiding plaats over een voorstel.

B. Typisch Dalfsen - inspiratie voor de centrumvisie Dalfsen

Nadat het rapport Typisch Dalfsen aan de raad was aangeboden is in 2015 het projectproces voor de centrumvisie Dalfsen vastgesteld. Na de vaststelling van de kadernotitie voor de centrumvisie Dalfsen volgde er een evaluatie. Het samen doen, vanuit de bevolking stond centraal, getuige Dalfs Blauw. Het proces wat gaat volgen biedt volop mogelijkheden voor meedenken door een ieder, en dus ook de vertegenwoordigers van Typisch Dalfsen. In het najaar 2017 vond de vaststelling door de raad van de centrumvisie Dalfsen plaats.

Eind 2018 is er een projectleider (2 dagen per week) aangesteld voor Centrumvisie Dalfsen – Dorp aan de Vecht. In het voorjaar 2020 zal naar verwachting de stedenbouwkundige visie voor het centrum van Dalfsen worden geagendeerd voor besluitvorming.

C. Grote Markt

De openbare ruimte van de Grote Markt is gedeeltelijk aangepakt. Hiermee is op inbreng van Plaatselijk Belang Nieuwleusen een wens bij de gemeente (via wijkuitvoerder en afdeling verkeer en vervoer) neergelegd tot meer uitstallingsmogelijkheden op een bredere plint en een publieksvriendelijker verkeersrouting. Na een planuitwerking is de aanpassing in 2015 uitgevoerd en afgerond.

D. Nieuwleusen Noord – van verkenning naar visieplan

Met behulp van een toegekende provinciale voucher begin 2018 bestond de mogelijkheid om ideeën van winkeliers en omwonenden voor de openbare ruimte van het winkelkerngebied in Nieuwleusen Noord via een meedenksessie vast te leggen. Daarna heeft er eind 2018 een terugkoppeling over het visieplan plaats gehad. Doel ervan was om handvatten te krijgen en een idee tot wijziging van de openbare ruimte, waar we nog aan het bekijken zijn of en hoe realistisch dit is. Er moet nog gekeken worden hoe een opwaardering gerealiseerd kan worden, en op welke termijn.

Resultaat

A. Het belevingsonderzoek Kroonplein eind 2017 uitgevoerd. De rapportage is in maart 2018 opgeleverd, met in november 2018 een terugkoppeling van het verbeterplan.

B. Er ligt per 2017 een centrumvisie Dalfsen. Met het aanstellen van een projectleider kan toegewerkt worden naar de stedenbouwkundige visie. Besluitvorming over de stedenbouwkundige visie vindt plaats

in het voorjaar van 2020.

C. Fysieke aanpassingen van de Grote Markt zijn eind 2015 afgerond.

D. Er is eind 2018 voor het winkelkerngebied Nieuwleusen Noord een visieplan opgesteld.

Impact

Het verder verbeteren van de openbare ruimte in dorpcentra moet leiden tot een aantrekkelijk(er) verblijfsgebied met een goede parkeergelegenheid.

3.8 Sterke landbouwsector

3.8.1 Monitoring en waar mogelijk faciliteren van schaalvergrotingstrend in relatie tot ruimtelijk beleid

Beschrijving

Dalfsen beoogt een gezonde economische ontwikkeling van het buitengebied, waarbij de ruimtelijke kwaliteit gehandhaafd blijft. De landbouw is in Dalfsen een stabiele sector die niettemin sterk in beweging is door technologische ontwikkeling. De schaalvergroting zal ook de komende jaren doorzetten en bedrijven zullen uitbreidingsruimte nodig hebben om mee te gaan in dit proces. Afhankelijk van de waarden en kwaliteiten ter plaatse is in Dalfsen (conform Structuurvisie Buitengebied) een bouwvlak van 1 of 1,5 ha mogelijk. Om een effectief kwaliteitsbeleid te kunnen voeren in het buitengebied, dienen we een scherp beeld te hebben van de ontwikkelingen, inclusief die van de toenemende behoefte bij de agrarische sector van goede ICT-infrastructuur. Waar dat volgens de Structuurvisie buitengebied mogelijk is, werkt de gemeente mee aan het faciliteren van vergroting van het agrarisch bouwblok met maximaal 0,5 ha.

Actoren

Gemeente, ondernemers, LTO.

Praktische uitvoering

- Faciliteren van schaalvergroting (o.a. agrarisch bouwblok) langs de lijnen van de Structuurvisie buitengebied.
- Gemeentelijke monitoring van schaalvergrotingen van bedrijven en effecten op de ruimtelijke kwaliteit.

Fasering en middelen

- Dit betreft een doorlopende actie.
- De uitvoering van deze actie vergt inzet van de beleidsmedewerker R.O en valt binnen de reeds beschikbare capaciteit.

Output

De agrarische sector staat voor grote opgaven. Zo speelt er van alles op het gebied van zonnepanelen, fosfaatrechten, de opgave van de vrijkomende agrarische bebouwing en de algehele financiële situatie van veel agrariërs.

Minister Schouten is gekomen met een Landbouwvisie (september 2018). Daarin wordt de transitie naar kringlooplandbouw bepleit en ook een sterkere verbinding tussen landbouw en natuur. Vanuit de landbouw sector is veel behoefte aan een langetermijnperspectief op landbouw en natuur.

In het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Dalfsen is de mogelijkheid voor uitbreiding van het bouwblok inmiddels met een wijzigingsbevoegdheid van het college opgenomen.

Bij schaalvergrotingen van bedrijven onderkent de gemeente de volgende zaken. Een duurzame bedrijfsvoering, maatschappelijk draagvlak (relatie van het bedrijf met de omgeving) en het versterken van de landschappelijke en architectonische kwaliteit (Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving) zijn hierbij belangrijke punten voor de gemeente.

De meetlat voor de uitstoot van fosfaat van de agrarische sector wordt voor een groot aantal bedrijven als knelpunt ervaren. Hierbij is de peildatum 2 juli 2015. Bij te veel dieren in relatie tot grond volgt voor

een bepaalde datum een verlichte sanering. Bij weigering van zo'n sanering volgt een aanvullende boete. Op dit moment telt de stopperslijst 57 bedrijven.

In juni 2018 is er landelijk nieuwe wetgeving vastgesteld – de wet geurhinder. Daarnaast speelt de wet PAS (Programmatische Aanpak Stikstof, mei 2019) een belangrijke rol (nog veel onduidelijk) bij de bestaande en/of nieuwe initiatiefnemers.

Vanzelfsprekend moet er in alle gevallen worden voldaan aan alle verdere wettelijke vereisten (milieu, veiligheid en dergelijke). Dit beleid is ongewijzigd.

Door deze ontwikkelingen is het aantal landbouw bedrijven verder afgenomen. In 2018 kende onze gemeente 390 landbouw bedrijven. Dit aantal was in 2010 nog 522.

Resultaat

In de afgelopen periode van oktober 2015 tot en met augustus 2019 waren er wel initiatieven, maar er zijn geen afgeronde plannen ingediend voor vergrote bouwblokken. Door de nieuwe wetgeving zijn er initiatieven komen te vervallen. Op dit moment is er nog 1 initiatief actueel (die loopt nog) om te komen tot vergroot bouwblok.

Het aantal landbouw bedrijven is de afgelopen jaren verder afgenomen. In 2018 was waren er nog 390 landbouw bedrijven. Gelet op het aantal “stoppers” van ca. 57 bedrijven voorzien we dat de daling van het aantal landbouw bedrijven nog door gaat.

Impact

Mogelijkheden voor schaalvergroting maar passend binnen het plaatselijke landschap en met maatschappelijk draagvlak.

3.8.2 Verkenning inpassingsmogelijkheden duurzame energieopwekking

Beschrijving

De inpassing van duurzame energie is voor de landbouw een noodzakelijke investering om duurzamer te kunnen opereren en aanvullende inkomsten te kunnen genereren. De mogelijkheden voor implementatie/inpassing zijn onder andere afhankelijk van ruimtelijke aspecten en zijn momenteel sterk in beweging. Om duurzame energieopwekking niet bij voorbaat af te wijzen, biedt de gemeente nu al mogelijkheden zoals geformuleerd in de Structuurvisie buitengebied en wil de gemeente de mogelijkheden voor een verantwoorde inpassing binnen het gevarieerde landschap van de gemeente Dalfsen op termijn verder nagaan.

Actoren

Gemeente, Duurzaamheidscoöperaties en (coöperaties van) agrariërs, LTO.

Praktische uitvoering

Nader te bepalen.

Fasering, middelen en indicatoren

- Uitvoering in 2014.
- Realisatie van deze actie vraagt naar verwachting een beperkte inzet die binnen de bestaande capaciteit kan worden gevonden.
- Het resultaat is meetbaar in de vorm van een goed inzicht in de inpassingsmogelijkheden van duurzame energieopwekking en (in een later stadium) de daarmee geïnstalleerde capaciteit/het vermogen.

Output

Beleidsmatig was aanvankelijk de aandacht voor duurzaamheid nog beperkt, maar de afgelopen jaren is de aandacht voor duurzaamheid ook maatschappelijk toegenomen. Alvorens aan te geven waarop in periode oktober 2015 tot en met 2018 is ingezet voor inpassingsmogelijkheden voor duurzame energieopwekking geven wij kort aan welke trajecten/projecten zijn doorlopen.

Via de stichting Stimuland/Leader is in 2013 door de gemeente ingezet op het project “asbest van het dak, zonnepalen er op”. Met een deelname van 15 agrariërs is er destijds meer dan ten doel gestelde

300 kW aan zonnepanelen neergelegd. In de jaren 2014 en 2015 waren het mindere jaren voor agrariërs en duurzame energie. Er bestond toen eveneens een mogelijkheid voor collectieve inkoop (vervolg regeling asbest van het dak, zonnepanelen erop en diverse belastingconstructies. Helaas bleek het animo onder agrariërs minimaal, mede door toedoen door dalende melkprijzen (afschaffen melkquotum) en de per agrariër toegewezen fosfaatrechten. Maar ook varkenshouders hadden het door de lage vleesprijzen zwaar. Daarna is de inzet verschoven, en is bij de diverse dorpen aangedrongen om te komen met plannen.

Eind 2014 heeft het kennispunt Energie en Duurzaamheid van de RUD uitvoering gegeven aan het Ondersteuningsprogramma van de VNG, als uitwerking van het Energieakkoord. Daarbij was als doel gesteld: het structureel inbedden van stimulering, toezicht en handhaving op energiebesparing door het bevoegde gezag. Het ingediende voorstel is destijds door de VNG in april 2015 gehonoreerd met een bijdrage van ca. € 100.000,- De RUD heeft zich in 2015-2016 bezig houden met verbinding tussen het stimulerende en toezichthoudende spoor. Bedrijven zijn daarbij nadrukkelijk geweest op de wettelijk verplichte terugverdiendtijd van vijf jaar. Er zijn verschillende branches uitgekozen om als eerste te bezoeken, bij wijze van pilot. Eerder was die informatieactie geborgd in het reguliere milieutoezicht van de RUD. Per 2018, met het overgegaan van de RUD naar Omgevingsdienst (OD) ligt daar nu deze actie.

Regionale Energiestrategie (RES)

Waar tijdens de periode 2013 – 2015 nog inzet werd gepleegd op het project Nieuwe Energie Noord-West (via een samenwerkingsverband buurgemeenten Steenwijkerland, Staphorst en Zwartewaterland) is dit heden het Regionale Energiestrategie (RES). Het betrof eerder voor het merendeel duurzame energieprojecten op gebied van zonnepanelen. Hoewel de resultaten van het project Nieuwe Energie Noord-West tegenvielen is gesteld dat de vier gemeenten, de initiatiefnemers de ROVA en RENDO, ondernemers en markt wel in beweging zijn gebracht. Daarom is het project destijds gestopt, maar het samenwerkingsverband voortgezet.

Provincie, de Energieregio Noord-West Overijssel, en gemeente Dalfsen wilden samen duurzame energieopwekking zo veel mogelijk stimuleren. Daartoe is onder meer met de provincie overlegd over zonneparken en hoe we zon-pv op daken (grootschalig), dus o.a. bij agrariërs konden stimuleren.

Sinds 2018 werkt de gemeente Dalfsen binnen de RES West-Overijssel samen met andere gemeenten uit West-Overijssel aan de invulling van de strategie die de regio gaat hanteren om lokale en regionale energiedoelstellingen te bepalen en te behalen. De RES is een instrument om gezamenlijk te komen tot keuzes voor de opwekking van duurzame elektriciteit, de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de daarvoor benodigde opslag en energie infrastructuur. Nederland is opgedeeld in 30 regio's. Elke regio dient een bod in om gezamenlijk de nationale opgave van de opwek van 35 TWh in 2030 te realiseren. De gemeenteraad heeft het college opgedragen een actieve houding aan te nemen binnen het samenwerkingsverband. De gemeente Dalfsen doet actief mee met het uitwerken van het regiobod en gaat daarbij voor een eerlijke verdeling van de regionale energieopgave.

Energieke Regio Noord-Oost Nederland - Verduurzaming van bedrijven

In 2019 heeft de gemeente Dalfsen in samenwerking met Energieke Regio Noord-Oost Nederland zes informatie- en inspiratiebijeenkomsten georganiseerd over de verduurzaming van bedrijven en vastgoed met als doel om ondernemers en vastgoedeigenaren van intentie naar actie te brengen. De aanwezigen zijn hierbij onder andere geïnformeerd over de informatieplicht die per 1 juli 2019 geldt, over de najaarsronde van de SDE+-subsidie voor de opwek van duurzame energie en over andere subsidie- en financieringsmogelijkheden. Aansluitend aan de bijeenkomst heeft de gemeente ondernemers de kans geboden een gratis adviesgesprek te voeren met een energieadviseur die verbonden is aan Energieke Regio.

Een dergelijk maar in omvang veel kleiner initiatief was er al 2014 , het project Duurzaam bedrijf – met bedrijfsenergiescans (scans van verbruik van installaties door het Energiekenniscentrum en Archetex)

is, wegens het wegvallen van de provinciale subsidie en gebrek aan investeringsgeneigdheid op dit vlak als gevolg van economische situatie destijds, toen als project gestopt. Binnen Duurzaam Bedrijf stonden de jaren erna nog een aantal thema's centraal: asbestverwijdering, energiebesparing via toezicht en handhaving en bewust verlichten.

Via afzonderlijke rapportages over de duurzaamheid (eveneens over de gehele energietransitie) wordt uw raad elk jaar geïnformeerd over het duurzaamheidsbeleid. Deze rol is weggelegd voor team Milieu. Recent is dit gebeurt met het presenteren van de Energiemix en het plan voor het starten van een gemeentelijk Energiebedrijf.

Verder wordt ingezet op Energieneutraliteit en Koploperschap. Door meer besparen en meer duurzame energie opwekking en oog voor lokale kracht.

Werd er eerder nog (kwalitatieve) inzet gepleegd vanuit de X-reductie aan CO₂. Vanwege de complexe aantoonbaarheid in termen van CO₂-reductie is geen opzichzelfstaand sturingsmechanisme meer. De eerdere CO₂-doelstellingen met kwantificering is losgelaten. Daardoor komt in deze paragraaf de kwantificering van de resultaten te vervallen. De kwalitatieve inspanning bij duurzame energieopwekking staat voorop.

Resultaat

A. De RES West-Overijssel is per 2018 een feit. Daarin vindt een verbreding en verdiepingsslag plaats voor de inpassingsmogelijkheden voor duurzame energieopwekking. Met de RES West-Overijssel wordt toegewerkt naar een regiobod (met een dalfser aandeel), als deelopgave binnen de nationale opgave van opwek van 35TWh in 2030. Tegelijkertijd is er het bewustzijn dat dit ook meningsverschil kan oproepen tussen partijen en de landbouw sector.

B. Het pro-actief organiseren van zes informatie- en inspiratiebijeenkomsten over verduurzaming van bedrijven om ondernemers in actie te laten komen, gelet op de informatieplicht die per 1 juli 2019 geldt.

Impact

Energieopwekking- en besparing en daarmee lagere bedrijfs- of gebruikslasten. Reductie van CO₂ emissie (niet per se gekwantificeerd).

3.9 Sterke toeristisch-recreatieve sector

3.9.1 Voorzetten samenwerking gemeente met Marketing Oost

Beschrijving

De toeristisch-recreatieve bedrijvigheid in Dalfsen kent goede groeiperspectieven. In het beleidsplan recreatie en toerisme worden concrete doelen benoemd: meer inkomsten, meerdaagse beleving en inspelen op kansen. Om deze kansen te verzilveren, is naast een gemeentelijk toeristisch-recreatief beleid ook samenwerking binnen de regio een randvoorwaarde. De toerist kent immers geen gemeentegrenzen. Binnen Marketing Oost werken de Vechtdal-gemeenten samen. Daarnaast zijn ook 5 andere toeristische regiomerken onder Marketing Oost ondergebracht.

Actoren

Gemeente, Vechtdalgemeenten, Marketing Oost.

Praktische uitvoering

- Voortzetting samenwerking Marketing Oost.
- Benutting mogelijkheden integrale toeristische visie Vechtdal, regio Zwolle, Weerribben Wieden (is al een studie naar gedaan).

Fasering, middelen en indicatoren

- De samenwerking is een doorlopende actie.

- Uitvoering van deze actie vergt inzet van de beleidsmedewerker economie, toerisme en recreatie, zoals nu ook al binnen de bestaande capaciteit wordt gevonden.
- Indicatoren zijn een gunstige ontwikkeling van het aantal bedrijven en werkgelegenheid in deze sector (in lijn met de regionale ontwikkeling).

Output

De samenwerking tussen de Vechtdalgemeenten en MarketingOost heeft betrekking op de organisatieonderdelen Vechtdal Marketing, RoutepuntOost, en KennispuntOost. Vechtdal Marketing gaf uitvoering aan de actieplannen en geeft dit jaar uitvoering aan het actieplan 2019. Als strategie kiest Vechtdal Marketing voor: binding, branding en positionering, boring (toerusten van aangesloten ondernemers en partners) en campagnes. Verder speelt Vechtdal Marketing een rol in relatie tot Gastvrij Overijssel 2.0 voor de periode 2020 – 2023.

Via de evaluatie beleidsplan recreatie en toerisme 2011 – 2020 (dec 2018) is al eerder informatie gegeven over de marketing organisatie voor het Vechtdal. Zo ook over de Stichting Gemeentepromotie Dalfsen, die evenementen ondersteunt door subsidieverlening. Beide organisaties dragen bij aan de promotie van Dalfsen. Het uitnutten van gerealiseerde voorzieningen vraagt continue bewustwording bij inwoners, net als het stimuleren van ondernemers tot het beter benutten van gerealiseerde voorzieningen. Zie <https://ris.dalfsen.nl/Vergaderingen/Raadscommissie/2018/10-december/19:30/Evaluatie-Beleidsplan-recreatie-en-toerisme-2011-2020/>

RoutepuntOost voert de coördinatie voor onze bewegwijzerde fiets- en wandelnetwerken uit. Eveneens speelt zij een regierol bij de revisie van de fiets – en wandelnetwerken (Oplevering 2019). KennispuntOost heeft een regionale databank opgericht, waar desgewenst leden van Vechtdal Marketing onderzoeksvragen voor specifieke bedrijfsanalyse kunnen voorleggen of kunnen laten uitvoeren.

Vanuit de gemeente is de portefeuillehouder Recreatie en Toerisme betrokken bij tal van overleggen met een vertegenwoordiger van Vechtdal Marketing. Dit is met name de stuurgroep Vrijtijdseconomie Vechtdal, het Leader programma, en het programma Ruimte voor de Vecht.

Resultaat

De inspanningen op het gebied van marketing en de uitdragen van de kwaliteiten van onze recreatieve voorzieningen liet de afgelopen periode een positieve ontwikkeling zien in de werkgelegenheid en het aantal overnachtingen.

In 2018 kende de vrijetijdseconomie in de gemeente 882 werkzame personen. Over 2017 was dit aantal 860. 2014 was dit aantal 816 werkzame personen.

In 2018 zijn er 197.667 overnachtingen geregistreerd. Over 2017 was dit aantal 189.693, en over 2016 een aantal van 172.857.

Op gemeenteniveau is er geen kwantitatief inzicht in dagrecreatie.

Impact

Attractiviteit / uitdragen kwaliteiten van het Vechtdal / werkgelegenheid.

3.9.2 Toevoegen enkele evenementen aan regionale kalender

Beschrijving

Uitvoering van het Beleidsplan T&R dient ook in het kader van economische beleid te worden voortgezet. Een van de ambities van het beleidsplan recreatie en toerisme is het aantrekken van meer bezoekers en het uitlokken van meer bestedingen. Een concrete kans is het podium dat de regionale evenementenkalender van Vechtdal Overijssel biedt.

Actoren

Gemeente, organisatoren evenementen, Vechtdal Overijssel.

Praktische uitvoering

Onder andere de volgende lokale evenementen onder de aandacht brengen:

- “Proef Dalfsen” in september
- “Night of the Plons”
- “Lelieshows Lemelerveld”

Fasering, middelen en uitvoering

Nader te bepalen, in overleg met de betrokken actoren.

Output

Hoewel er geen vaste organisatie structuur meer bestaat tussen toeristische ondernemers en vertegenwoordigers uit de culturele infrastructuur kunnen partijen elkaar treffen op basis van concrete vraagstukken. De ontwikkelingen op het gebied van – De Schat van Dalfsen – maar ook de samenwerking bij de totstandkoming van De Vechtdal (uit het DNA van Dalfsen) illustreren dit.

Binnen het cultuurbeleid blijkt nog steeds de verbinding tussen cultuur en toerisme een belangrijk speerpunt. Dit wordt uitgewerkt door tal van evenementen uit Dalfsen extra te ondersteunen en zo meer bezoekers te trekken die ook gebruik maken van overige voorzieningen in Dalfsen. Denk hierbij aan Kunst om Dalfsen, Proef Dalfsen, het kinderstraatfestival.

Evenementen kunnen voor inwoners en toeristen worden gezocht via de Vechtdal app. Maar ook via www.vechtdaloverijssel.nl/agenda

Resultaat

Evenementen kunnen worden aangeleverd bij Vechtdal Marketing. Via de website en de Vechtdal app is informatie over evenementen te bekijken.

Met de stichting gemeentepromotie en vertegenwoordigers uit de culturele infrastructuur staat nog onverminderd de afspraak: treffen op basis van concrete vraagstukken. Er is geen aanleiding om dit wijzigen. Na de Schat van Dalfsen, trekken sommige ondernemers al op met vertegenwoordigers van DNA Dalfsen. Omdat dit meestal dagrecreatie betreft valt dit niet te meten.

Impact

Versterken van de organisatiestructuur rondom recreatie, toerisme en cultuur(historie), moet leiden tot (het uitbouwen van) evenementen met een meer regionaal karakter.

Hoofdstuk 4. Conclusies en slot

4.1 Conclusies

In dit hoofdstuk wordt in hoofdlijnen voor de 8 subdoelen van beleid per actiepoint conclusies over de effectiviteit en actualiteit ervan vastgesteld.

Algemeen:

De economische groei zet in z'n algemeenheid door, en wordt gevoed door een toename aan dynamiek. Dit zien we terug in (digitale) vergunningsaanvragen, verkoop bedrijfskavels en het aantrekken van de woningmarkt (bestaand en verkoop woningbouw kavels). Maar zeker ook de totale werkgelegenheid als een belangrijke indicator van de arbeidsmarkt.

1. Ondernemende gemeente

De gemeente is een ondernemende gemeente en zet zich om inkoop- en aanbestedingen lokaal en regionaal weg te zetten. Dit kan nu nog beter met het verhogen van de drempelbedragen voor diensten, leveringen en werken. Verder zijn de doorlooptijden voor vergunningverlening wat opgelopen tot gemiddeld 40 dagen (was eerder 31). Het aandeel complete aanvragen ten opzichte van het totaal is 51% (vorige periode 47%, en de periode daarvoor 60%). Dit vraagt om meer afstemming en een proactieve houding, van gemeente en indieners/ondernemers. Meer algemeen zal de dienstverlening nadrukkelijker aandacht moeten krijgen.

Met betrekking tot stimulering particulier opdrachtgeverschap en renovatie is de afgelopen periode (oktober 2015 – oktober 2018 net als voor de perioden daarvoor) geen inzet gepleegd op het naar voren halen van renovatieprojecten/renovatieplanningen.

De positieve ontwikkeling van behoefte aan woningen lijkt zich de komende jaren door te zetten.

2. Aantrekkelijkheid voor ZZP-ers

ZP Dalfsen bestaat inmiddels al enkele jaren. Zp(p)-ers uit onze gemeente kunnen zich hierbij aansluiten. De voorzitter van de stichting neemt deel aan het Breed Economisch Overleg. Voor starters blijven we, via het initiatief van de provincie, via www.destartversneller.nl, de mogelijkheid bieden voor het vergroten van deskundigheid.

Een aanhuisverbonden beroep is geregeld binnen de bestemming wonen voor de bestemmingsplannen kernen en buitengebied. Omdat registratie niet verplicht is zijn er geen structurele resultaten aan te geven.

Wij doen de aanbeveling om discussie over het begrip aanhuisverbonden beroep in het kader van de omgevingsvisie te (laten) voeren.

3. Innovatieve bedrijven

De innovatieopgave en –ambitie is primair aan bedrijven zelf. Niettemin heeft de gemeente wel loketfunctie innovatieve bedrijven, eventueel in onderlinge samenwerking (ook met Kennispoort Regio Zwolle, Ondernemershuis Vechtdal en Stichting Pioneering). De gemeente kan bij het verbinden van partijen en kennis op het vlak van informatie een netwerkfunctie vervullen en de innovatiefunctie, ook op sociaal vlak via haar netwerker, van bedrijven stimuleren. De gemeente blijft hiermee door gaan. Eveneens blijft ze participeren in de Regio Zwolle, met regionaal beleid gericht op innovatie om verbindingen tussen partijen te leggen.

4. Bereikbaarheid op peil

Het op peil brengen van de bereikbaarheid via provinciale wegen vroeg en vraagt nog aandacht. Na het besluit van de provincie ziet het resultaat er voor de N-wegen als volgt uit:

N340: Traject vanuit Zwolle tot Ankummerdijk 2 x 2. Een VRI bij Hessenweg/Ankummerdijk, daarna 2 x 1 tot Koesteeg. VRI kruispunt Hessenweg/Koesteeg/Dedemsweg krijgt een capaciteitsuitbreiding in de vorm van 2 recht doorgaande rijstroken op de N340 Oudleusen krijgt een turbotonde met daaronder een fietstunnel.

N377: huidige situatie in de kern Nieuwleusen blijft ongewijzigd. 50 km/uur in de kern en 80 km/uur tussen Nieuwleusen en Balkbrug.

N348: Het traject N348 op dalfser grond gebied is gereed. 2 aansluitingen met VRI's,. De realisatie van een tunnel aan de noordzijde van Lemelerveld ter hoogte van Dalmholterweg/Achternveldsweg, en een tunnel Oude Twentseweg en het vervallen van de oversteken.

N35: Het traject vanuit Zwolle 2 x 2 rijstroken tot de Koelmansstraat. Verder richting Raalte en aansluiting N348 2 x 1 rijstrook plus een veiligheidspakket. Kruispunt Bos bij Raalte wordt aangepakt met een ongelijkvloerse aansluiting en een tunnel onder het spoor door.

Zowel de kernen Dalfsen en Lemelerveld, maar ook het hele buitengebied van de gemeente heeft de mogelijkheid gekregen om een aansluiting te krijgen voor glasvezel.

5. Goede vestigingslocaties

De gemeente heeft vestigingslocaties in Nieuwleusen en Lemelerveld. De toename aan bedrijfsdynamiek heeft geleid tot een toename van verkopen op de Grift III in Nieuwleusen.

In Nieuwleusen is tijdens de periode oktober 2015 tot en met augustus 2019 ruim 10,4 ha bedrijfsterrein verkocht. In Lemelerveld is dit in dezelfde periode 0,6 ha. Zowel voor de kern Nieuwleusen maar ook voor de kern Lemelerveld is zijn enkele intentieovereenkomsten afgesloten. Daardoor is het grootste een deel van de netto beschikbare kavels (nog niet verkochte bedrijfsgrond) niet meer vrij uitgeefbaar. En daarmee verwachten later in 2020 dat het harde plan aanbod van gemeentelijke bedrijfsgrond beperkt is. In Dalfsen zijn aan de locatie Kampmansweg 7 van de 9 woon-werkkavels uitgegeven. Gelet op feit dat de gemeente een actieve grondpolitiek kent zal de ontwikkelingsrichting van toekomstige werklocaties onderzocht moeten worden.

Het project leefbaarheid bedrijfsterrein De Grift – De Meele is afgerond. Het project De Rondweg voor collectief cameratoezicht is niet afgerond. De beschikking voor dit project is door de provincie verlengd tot juni 2020.

Met betrekking tot de invulling of hergebruik wordt vanuit het VAB-beleid ruimte geboden voor maatwerk. Ook de afgelopen periode zijn er geen aanvragen gedaan door personen met een niet-agrarische bedrijvigheid die zich wilden vestigen in een VAB. Derhalve is er geen overzicht met nieuwe bedrijven dat zich binnen een VAB heeft gevestigd.

6. Sterke detailhandel

Er werd en wordt stevig ingezet op het verbeteren van de kwaliteit van de dorpscentra. De herontwikkeling centrumplan Lemelerveld is afgerond. Er volgt zo mogelijk de uitvoering van een verbeterplan. Voor de kern Dalfsen is dit eerder ook gedaan voor wat betreft het verlichtingsplan Station – centrum, en Waterfront. Met de vastgestelde centrumvisie Dalfsen wordt toegewerkt naar een stedenbouwkundige visie voor het centrum van Dalfsen. Voor de Grote Markt in Nieuwleusen is het aanpassingsplan uitgevoerd. Voor het winkelkerngebied Nieuwleusen Noord is een visieplan opgesteld.

7. Sterke landbouwsector

Het ruimtelijk beleid faciliteert schaalvergroting passend binnen de waarden en kwaliteiten van de Structuurvisie Buitengebied. In waren in de periode van oktober 2015 tot en met augustus 2019 er wel initiatieven, maar er zijn geen afgeronde plannen ingediend voor vergrote bouwblokken. Door de nieuwe wetgeving zijn er initiatieven komen te vervallen. Op dit moment is er nog 1 initiatief actueel (die loopt nog) om te komen tot vergroot bouwblok.

Het aantal landbouw bedrijven is de afgelopen jaren verder afgenomen. In 2018 was waren er nog 390 landbouw bedrijven. Gelet op het aantal "stoppers" van ca. 57 bedrijven voorzien we dat de daling nog van het aantal landbouw bedrijven door gaat.

De RES West-Overijssel is per 2018 een feit. Daarin vindt een verbreding en verdiepingsslag plaats voor de inpassingsmogelijkheden voor duurzame energieopwekking. Met de RES West-Overijssel wordt toegewerkt naar een regiobod (met een dalfser aandeel), als deelopgave binnen de nationale opgave van opwek van 35TWh in 2030. Verder worden er in 2019 nog informatiebijeenkomsten over verduurzaming van bedrijven georganiseerd om ondernemers in actie te laten komen, gelet op de informatieplicht die per 1 juli 2019 geldt.

8. Sterke toeristische sector

De Vechtdalgemeenten werken samen met MarketingOost. Dit gebeurt voor de marketing (via Vechtdal Marketing) en routestructuren (via RoutepuntOost). KennispuntOost kan beleidsmatige keuzes of bedrijfsspecifieke vragen beter onderbouwen.

Qua publiciteit en digitale vindbaarheid kunnen evenementen kunnen aangeleverd worden bij Vechtdal Marketing. Via de website en de Vechtdal app is informatie over evenementen te bekijken. Met de stichting gemeentepromotie en vertegenwoordigers van de culturele infrastructuur staat nog onverminderd de afspraak: treffen op basis van concrete vraagstukken. Er is geen aanleiding om dit wijzigen.

Na de Schat van Dalfsen, trekken sommige ondernemers al op met vertegenwoordigers van DNA Dalfsen. In 2018 kende de vrijetijdseconomie in de gemeente 882 werkzame personen. Een stijging ten opzichte van 2014 (816). In 2018 zijn er 197.667 overnachtingen geregistreerd. Ook hier valt een toename vast te stellen ten opzichte van voorgaande jaren.

Op gemeenteniveau is er geen kwantitatief inzicht in dagrecreatie.

4.2 Slot

De looptijd van de nota economisch beleid is tot en met 2020 jaar. Het beleidsplan is driemaal (2014, in 2015) geëvalueerd.

Voor de komende periode, is niet uitgesloten dat bezuinigingen het beleidsveld economische zaken treft. Daarom zal er waar mogelijk worden ingezet op een koppeling met middelen vanuit het beleidsveld onderhoud en beheer, gebiedsgerichte projecten of andere partners (provincie en waterschap).

De totale kosten van de uitvoering van het nog nader uit te werken actieprogramma (op voorhand) niet te ramen. Afhankelijk van de start van mogelijke projecten en de doorlooptijd wordt per project een begroting opgesteld. Voor het reguliere jaarbudget economisch zaken werd voor 2018 € 54.000 begroot, in 2019 is dit begroot op € 153.000. Hiervan gaat in 2019 zo'n € 85.000 naar de samenwerking regio Zwolle (algemene bijdrage en bijdrage HCA).

Afhankelijk van besluitvorming door het Rijk over de regiodeal Regio Zwolle bepaalt het college een standpunt voor de jaren 2020 en erna. Echter voor 2020 is nog veel financieel ongewis vanwege voorziene gemeentelijke (grote) financiële tekorten en de opdracht in juni 2019 door de gemeenteraad tot het voorbereiden van structurele bezuinigingen.

Bijlage 1. Digitale formulieren (anders dan omgevingsloket)

2015

- Activiteitenbesluit (AIM) 98x
- Enquête bijeenkomst ondernemers: 7x
- Stand- of marktplaats: 7x
- Algemeen contactformulier: aantal onbekend
- Groene en Blauwe diensten: 1x

2016

- Activiteitenbesluit (AIM) 86x
- Algemeen contactformulier: aantal onbekend
- Antwoord voor Bedrijven: 0x

2017

- Algemeen contactformulier: aantal onbekend
- Antwoord voor Bedrijven: 10x

2018

- Antwoord voor Bedrijven: 65x
- Algemeen contactformulier: aantal onbekend
- Melding illegale horeca: 5x
- Kabel- en leidingwerkzaamheden: 27x
- Stand- of marktplaats: 4x
- Meldpunt Overijssel: 13x